ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4649 — ՄԱՅԻՍ 31/13 ՅՈՒՆԻՍ 1901 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4649

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Adresse télégraphique
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Օտար եւ պաւառներու համար տարեկան	140	Ղրշ.
» » » » վեցամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրանկ.
» » » » վեցամեայ	20	»
Դրամի փոխարէն փոստի փուլ կ'ընդունուի.		118

դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։

Ցեղակոծ բաղաքացի ծախքը բաժնեորդագրոյ էր վճարելիք։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՕՏԱՐ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Վաղուան գրականութեան հարցը բաւական ասեն մը զբաղեցուց մեր գրական հրապարակը. շատերը կը սպասեն եղեր որ մենք ալ մեր կարծիքը յայտնէինք, իսկ մենք ընդհակառակը դիտմամբ լուռ մնացինք, վասն զի վաղուան գրականութենէ աւելի օտարանալն է որ աւելի կը հետաքրքրէ զմեզ և կը փափաքինք որ շահագրգռէ նաեւ ուրիշ շատերը, եթէ ոչ ամէնքը։ Գիտնալ թէ վաղուան գրականութիւնը ի՞նչ պիտի ըլլայ, գաւառականն թէ Պոլսական — զի ինչ դարձուած ալ արուի երկուստեք խօսողներուն և գրողներուն, խնդիրը այդ էր իր պարզ իսկութեանը մէջ— ըստ մեզ, շատ երկրորդական կ'երեւայ սա խնդրոյն առջեւը թէ Կ. Պոլսոյ հայ գաղութը պիտի կրնա՞յ դիմադրեալ օտար կրթութիւն առնելու վտանգին թէ ոչ։ Այս հարցումը որ բնականաբար շատ աւելի կենսական խնդիր մը կը շօշափէ, կը վերաբերի մասնաւորապէս մայրաքաղաքիս հայ համայնքին՝ որ որքան ալ բազմաթիւ ըլլայ, վերջապէս գաղութ մըն է, և Լեհականին երբեմն հայ գաղթականութենէն աւելի բազմաթիւ ալ չէ։ Գլխաւոր տարբերութիւնը հոն է որ մինչ լեհական գաղթականութիւնը մշտական շփման մէջ չէր գաղթող ժողովուրդին նախկին բնաշխարհին հետ, և ոչ ալ անկէ նորանոր թարմ ուժեր ու կենսալիր տարրեր կ'ընդունէր, այլ կը նմանէր իր արմատէն կտրուած և տարեր հողի մը մէջ անպտղութեան ենթարկուած տունկի մը, Կ. Պոլսոյ հայ գաղութը իբրեւ կեդրոն օսմանեան երկիրներու բոլոր Հայոց, միշտ հաղորդակցութեան մէջ է անոնց հետ վարչային, կրօնական, կրթական, մտաւորական կամ գրական ինչպէս և ընտանեկան ու առեւտրական յարաբերութիւններով, որոնք միջոց կ'ընծայեն իրեն նորոգելու իր կենսունակութիւնը և յարատեւութիւնը մանաւանդ նորանոր գաղթականներ ընդունելով իր մէջը։ Բայց երբ մտածենք անգամ մը թէ ներկայ քաղաքակրթութեան պահանջներուն համաձայն, եւրոպական հողի վրայ գտնուող այսպիսի մեծ մայրաքաղաքի մը մէջ ապրելու պայմանները որքան դժուարացած են, մեր բնակութիւնը օտար կամ տեղացի տարրերը ի՛նչ հակայարաբերութեամբ զարգանալով կը խլեն և կը գրաւեն կեանքի բոլոր ասպարէզները։ որով գրեթէ ապրելու ասոնցմէ անհնարութեան մը կը մատնեն մեր ազգայինները, որոնք իրենց նիւթական, իմացական և բարոյական անբաւական ու համեստ միջոցներով չեն կրնար մրցիլ անոնց հետ։ Այս հարցը մանաւանդ աւելի անխուսափելի կը դառնայ, ի նկատ առնելով սա պարագան թէ օտարացումի և խորթացումի ո՛րքան հրապուրիչ փորձութիւններ կան մայրաքաղաքիս հայ երիտասարդութեան և պատանեկութեան առջեւ, որ սաստկացող մրցումի մէջ դիմանալ կարենալու համար՝ ստիպուած է ըստ մեծի մասին օտար կրթութեան և դաստիարակութեան դիրքը նեռուիլ, ուսանելով օտար եւրոպական լեզուներ, և իւրացնելով հետեւաբար օտար գաղափարներ, որոնք հակառակ համամտութիւն ունին իրենց հոր և մօր ըմբռնումներուն հետ։ Օտարանալու, այսինքն իր ծնողքին կամ իր պատկանած հասարակութեան համար մօտաւոր կամ հեռաւոր ազգայի մը մէջ կորսուելու վտանգը այնքան աւելի հաւանական ու վերահաս կը դառնայ, որքան սառոյդ է թէ ուսանող մանկութիւնը պատանութեան և երիտասարդութեան տարիքը թեւակոխելէ առաջ նախնական դրաւոր և անջնջելի կրթութիւն մը ստացած ըլլալով չէ որ կու տայ ինքզինքը օտար լեզուներու ուսման և կը լեցուի օտար եւրոպական գաղափարներով։ Մինչ եթէ առաջին պայմանը լրացուցած ըլլար, երկրորդ զարգացային հետեւանքը այնքան ծանր և վնասակար չէր ըլլար, ու այնքան մեծաւոր ու անխուսափելի չէր դարձներ օտարացման հաւանականութիւնը։

Կայ դեռ ուրիշ ոչ նուազ ծանրակշիռ պարագայ մըն ալ որ լրջօրէն մտածել պէտք է տայ օտարացման խնդրոյն վրայ։ Ամուսնութեանց ահռելի կերպով նուազելուն և ծնունդներու նոյն համամատութեամբ և թերեւս աւելի եւս զարկելուն պարագան է այդ, որ շատ աւելի ծանր հանգամանք առած է մայրաքաղաքիս Հայոց նկատմամբ քան Փրանսայի ժողովրդին համար։ որու ամման կայունութիւնը և նուազումը այնքան տղմուկ կը հանէ շատ անգամ նոյն իսկ մեր մէջ, ինչպէս բոլանդակ աշխարհի վրայ։ Բայց եթէ Ֆրանսայիք հոգ կ'ընեն — և կատարեալ իրաւամբ անշուշտ—իրենց թուոյն հետզհետէ պակսելուն և կամ, որ նոյն բանն է, օտարոյ համեմատութեամբ չաճելուն համար, գլխ Ֆրանսականութենէ ուծանելու և խորթանալու տրխուր հեռապատկերն ալ չունին դիմացնին, մինչդեռ Հայերս, Կ. Պոլսոյ մէջ երկու տարեալը միանգամայն ունինք, — ամման նուազումի և օտարացումի։

Ահա օտար կրթութեան այս խնդիրն է որ աւելի իրական կարեւորութիւն ունի մեր աչքին քան վաղուան գրականութեան խնդիրը։

ՅՈՒՍԱԿ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱՍԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՄՈՒՐԻ ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՆԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ամուսնութիւնը՝ մարդուն սրբազան պարտականութիւնէն մին ըլլալով իր սեռին տեւականութիւնը ապահովող գեղեցիկ սովորութիւն մըն է, որ մարդկային մարմինը ամէն տեսակ վտանգներէ և ախտերէ զերծ պահելով, հանրային առողջութեան տեսակէտով ևս մարդոց օգտակար կ'ըլլայ։ Երբ նկատի առնուին ամուրի այրերու ձեռք բերած առաւելութիւններն ու հանգստութիւնը և ամուրի կիներու առտնին զանազան զբաղումներէն զատ՝ յղանալու, ծնելու, կամ տալու և ուրիշ ասոնց նման այլեւայլ հոգերու և տառապանքներու չգոյութիւնը, այնպէս կը կարծուի թէ ամուրիութիւնը հանրային առողջութեան օգտակար է, սակայն ամուրիներու և ամուսնացեալներու մասին կատարուած շատ մը վիճակագրութիւններ ասոր հակառակը կ'ապացուցանեն։ Դիտուած է որ ամուսնացեալ անձ մը պիտի կենայ աւելի երկարակեաց ըլլալ, քանի որ անոր վրայ երեւան գալիք ախտաբանական պատահարները և իր վիճակին հետեւանքով եթէ կայ ըլլալիք հիւանդութիւնները բաղդատմամբ ամուրիներու, աւելի նուազ են։ Սոյն գեղեցիկ արդիւնքը ամուսնացեալ կիներու վրայ աւելի զգալի կերպով երեւան գալով, կրնանք բացատրակ կերպով ըսել թէ ամուսնութիւնը երկու սեռին համար եւս հաւասարապէս մեծ օգուտներ կ'ընծայէ։

Հոչակաւոր բժիշկներէն մէկը մարդկային կեանքի զանազան շրջանները իր ուսումնասիրութեան առարկայ ընելով՝ գտած է երկու սեռին եւս ամուրի և ամուսնացեալներուն մէջ պատահած մահերուն թիւը։—Մինչեւ 25 տարեկան հասակը որ ամուսնութեան յարմարագոյն տարիքը համարուած է, ամուրիներուն մահը՝ ամուսնացեալներէն շատ աւելի եղած է համեմատաբար։ Դարձեալ հետատաւած է թէ կեանքի երկարութեան մասին եւս ամուրի և ամուսնացեալներուն միջև մեծ մեծ տարբերութիւն մը կայ, օրինակի համար, ամուսնացեալ անձ մը օրինաւոր կեանք մը վարելով կրնայ իր սեռային բոլոր հաճոյքները որոշեալ եղանակով մը գոհացընել և կեանքի բոլոր քաղցրութիւնները վայելել, ասկէ զատ իր ամուսնոյն և զաւակներուն կողմէ կատարեալ հոգածութիւն ու խնամք վայելելով զանազան ախտերէ ըստ կարելւոյն կրնայ զերծ մնալ։ և եթէ հիւանդանայ իսկ, անոնցմէ խնամուելով մխիթարութիւն մը կը զգայ և հիւանդապահութեան վերաբերեալ բոլոր խնամքները լիուլի վայելելով ենթակայ եղած հիւանդութենէն անվնաս կերպով կրնայ ազատիլ։ Ընդհակառակը, ամուրիութեան վիճակի մէջ, ապրելու միջոցն ու եղանակը և ճաշելու ժամանակները անկանոն ըլլալէն զատ տեսակէտին հանդիպելներն ալ կամ չափազանց կամ ոչ բաւական վայելելով թէ՝ առողջութեան և թէ հիւանդութեան ժամանակ անոք և անօգնական կը մնայ, և մխիթարական ոչ է միջոց մը չկարենալով գտնել զանազան ախտերու և մահաբեր սեւամաղձութեան և հուսկ ուրեմն յիմարութեան անգամ ենթակայ կ'ըլլայ, և այս կերպով թշուառութեան մէջ կը տառապի լքեալ և անմխիթար։

* *

Ամուսնութեան յարմարագոյն շրջանն է, երբ մարմինը զարգացեալ կատարելութեան ասպիսանին կը հասնի։ Ուստի երբ կանոնական արդեւնէ պատճառ մը չկայ, ամուսնութեան տարիքը այրերուն համար 25 և կիներու համար համար 20 տարեկան պէտք է ըլլայ։ Այսու հանդերձ ամուսնութեան տարիքին որոշ սահման մը դնելը կախում ունի միայն կլիմայի փոփոխութենէն և ենթակային ֆիզիքական առողջութեան տրամադրելի վիճակէն։ Թէեւ ջերմ կամ ցուրտ կլիմաներու տակ ապրող կոյս աղջիկները քաջառողջ եղած ըլլալնուն համար, քիչ բացառութեամբ մը, 17 տարեկանին ամուսնացնելը վտանգէ զերծ է, սակայն այրերու համար առողջապահկի կանոններու բոլորովին հակառակ կը համարուի, երբ անոնք որոշուած 25 տարեկանէն առաջ կ'ամուսնանան։ Չերմ կլիմաներու տակ մանաւանդ դիտուած է թէ, գիտութեան պահանջումներուն բոլորովին հակառակ ըլլալով՝ հազիւ 12 տարեկան աղջիկներու և 18 տարեկան մանչերու ամուսնութիւններ կը պատահին դեռ։

Ամուսնութեան դաշնը կնքելու յարմար նկատուած այս 25 տարեկան հասակին մէջ այրերը թէ՝ բարոյապէս և թէ՝ ֆիզիքապէս զարգացած, իմացական կարողութեամբ ալ գոհացուցիչ վիճակի մը հասած ըլլալով, կը կարողանան այլեւս թէ՝ իրենց օրական ապրուստը ճարելու և թէ՝ քաջակազմ ու առոյգ սերունդներ յառաջ բերելու։ Նմանապէս կիներն ալ երբ իրենց 20 տարեկան հասակին մէջ ամուսնանան, արդէն ֆիզիքական և մտաւորական բոլոր կարողութեամբ զարգացած, կարող կ'ըլլան իրենց տունները լաւ կերպով տնտեսել, քաջառողջ զաւակներ ծնիլ և լաւ կրթութիւն մը տալ անոնց։

Մարսիլիա — ՏՕԲԹ. Յ. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ափխաստութեանց դիւրութեան համար։

ԵՊԵՍԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐ

Տնտեսական վիճակ. — Շանհանները. — Տեղափոխուած որդեր. — Ջրի դատարկութիւն։

2ուրջր։

ԵՊԵՍԻԱ, 16 մայիս 1901

Ծանուցուած իրողութիւններէն է արդէն այս տարի գաւառիս երաշտ վիճակի մէջ գտնուիլը։ Ամէն բանէ զատ՝ անասուններուն ճարակ գտնելը շատ դժուարացած է։ Ցարդէն մինչ կ'ըլլայ, անոր ալ գինը քառապատիկ բարձրացած է. ասոր հետեւանքով՝ հիմա հոս անասունը երես չունի, ունեցողը կամայ ակամայ ածանագին ձեռքէն հանել կ'ուզէ, քանի որ անոր սնունդ չի կրնար հայթայթել։ Ոչխար, գառնուկ մանաւանդ՝ ածան ածան մեծաքանակ կը մորթուին ամէն օր, որով թէեւ աղքատը հիմակ քիչ շատ ածան մս կ'ուտէ, բայց կը կասկածուի որ ասոր հակահարուածը պիտի զգայուի ձմեռը՝ միսի վրայն ասիճան սուղանալովը։ Գիւղացին մինչեւ ի առեղծ օրէն կ'ուտուի, թէեւ «Հոգին հետ չի փոխեր» իր կաթնատուները, որոնք իր սնունդին ու ապրուստին մէկ անհրաժեշտ տարրն են, հիմա սակայն աչքը արցունքոտ շուկայ բերելով յուսահատաբար ձեռքէ կը հանէ զանոնք։

Այսպէս երաշտութեան երեսէն գաւառիս ցանքերուն ուտերումը իրականացէն ետքը՝ ինչպէս անցեալները Ապրիլը՝ հիմակ ալ Մայիսը անսովոր առատութեամբ ապաժամանն անձրեւներ կը ձգէ մեզի, որոնք ոչ կորսուած ցանքերը կրնան վերակենդանացնել և ոչ այլապէս մեծ օգտակարութիւն մը ունին գաւառիս բուսականութեան։

* *

Արքայական վրանարնակ ցեղերէն Շամմար ազիրերը, որ երբեմն առեւտուրի համար այս կողմերը կը մտնեայ և նիւթական օգուտ կը պատճառէ, վերջերս ուղեւորած էր Տիրպէքիրի կողմերը՝ Եսի—Շէհիրի (Վերան—Շէհիր) մօտ։ Կ'իմանանք որ քանի մը օր առաջ ան կողմերէն ալ հեռացած է։

* *

Ինչպէս արդէն հրատարակուած էր՝, Տիրպէքիրի մէջ գերմանական Որբանոցի մը բացումը յաջողած չըլլալով՝ ձեռնարկուած է մաս մը անոր որբերը անկէ Եդեսիոյ գերմանական որբանոցը փոխադրել։ Հաւատի աղբիւրէ կ'իմանանք որ մինչեւ ցարդ հոս փոխադրուած են 36 երկսեռ որբեր։ Կը կարծուի որ տակաւին հոն մնացածները՝ որոնք աւելի տարուբներն են, Տիրպէքիրի մէջ մնանալու որոշմամբ մը պիտի խնամուին։

* *

Ոչ ոք տարակոյս ունի անշուշտ՝ թէ Կ. Պոլսէն գաւառային աղքատիկ վարժարաններու կարօտ ուսանողներու պէտքին համար երբեմն ձրիաբար ղրկուած դասագիրքերը՝ կարելւոյ կարգի նպաստ մըն են՝ այդպիսի խաւար խորշերու մէջ։ Բայց քիչեր թերեւս կրնան մտաբերել կամ երեւակայել՝ թէ կան անկարօտ դեղնուկ... ջոջիկներ ալ որոնք աղքատին իրաւունքն եղող այդ դասագիրքերուն շուրջը կը յաճին անոնցմէ իրենց տղոց համար ալ բաժին մը շորթելու պնդերեսութեամբ։

Կ'ուզէ՞ք նմոյշ մը այս գեղջուկ ընչաքաղցներու բարքերէն։

—Ահաւասիկ կարը մը՝ քաղուած Ի. գիւղի նպաստակալ վարժարանի Տնօրէն—Ուսուցչին մէկ տեղեկագրէն։

«Պատրիարքարանէն ղրկուած դասագիրքերուն գիւղս հասած օրը՝ մարդ ու կին, ծեր ու տղայ հաւաքուեցան մեր քարոյականին, հանել իր ներկայ ծաղրելի հանգամանքէն ու պատկառելի ընել յաչս ժողովրդեան։ Ահա՛ այս կարեւոր պարագան է որ կը թելադրէ մեզ այս տողերը գրելու։

Բայց նախ անցողակի ակնարկ մը ընենք Ցայսմաւուրքի կազմակերպութեան վրայ։

Գրիգոր հայրապետ՝ վկայասէր Ժ.Ա. Դարուն, Եկեղեցւոյ Սուրբերուն վարքերն ու վկայաբանութիւնները յունարէնէ թարգմանելով՝ ստուար մատեան մը կազմեց ու ճառնիցիր անունով հրապարակ հանելով՝ հրամայեց եկեղեցիներու մէջ ընթեռնուլ՝ ճիշդ այն պատճառաւ՝ զոր վերը բացատրեցինք։

ԺԳ. Դարուն, Տ. Իսրայէլ վարդապետ՝ նոյն ճառընտիրէն պէտք եղածները հաւաքելով զանոնք տարուան օրերուն վրայ բաժնեց՝ յաւուր պաշտօնի եկեղեցւոյ մէջ կարդալու համար, և այն օրէն այդ հաւատամոնն կոչուեցաւ Ցայսմաւուրք։ Մինչեւ նոյն դարուն մէջ՝ Տ. Կիրակոս Արեւելցի՝ վերստին սրբագրելով զայն՝ նոր Ցայսմաւուրք մը յօրինեց, բայց Գրիգոր Պլաթացի՝ Ժ. դարուն, Տ. Իսրայէլի և Տ. Կիրակոսի Ցայսմաւուրքները աշխէ անցընելով խել մը անպատշաճ յաւելուածներ ըրաւ և նոյն Ցայսմաւուրքն էր որ կը կարդացուէր եկեղեցիներուն մէջ մինչև անցեալ Ժ. դարու առաջին յինանամեակին վերջերը՝ որ ատեն բարձրագոյն Տ. Մատթէոս Պատրիարքի ժամանակ, Ցայսմաւուրք մէջ անպատշաճ բացատրութիւններ խնդրոյ առարկայ դառնալով՝ հարկ տեսնուեցաւ նոյնն սրբագրել և յանձնուեցաւ՝ ժամանակին բազմարդիւն գրագէտ և վարժապետ Գրիգոր Պատուելի Փէշլիմլեանի՝ որ սրբագրէ։

Վերոյիշեալ սրբագրուած, կոկուած ու բարեփոխուած այդ Ցայսմաւուրքն է որ մինչեւ հիմայ կը գործածուի եկեղեցիներուն մէջ։ Բայց, դարձեալ, ի՛նչ արտառոց պատմութիւններ, ի՛նչ անպատշաճ բացատրութիւններ, օրալիսի՛ անհեթեթ կրկնաբանութիւններ ու այլանդակ նկարագրիներ Սրբոց չարչարանքներու՝ որոնք վրիպած են նախ քան կէս դարու գրագէտներու տեսութենէն և որոնք թէ կարդացողներուն և թէ՝ լսողներուն ծիծաղը կը շարժեն քան երբեք անոնց սրտին ու հաւատքը։

Արժան է որ Աստ. Կեդր. Վարչութեան կրօնական ժողովը ի նկատ առնէ զայն, և, եթէ անհրաժեշտ է որ Ցայսմաւուրքը կարդացուի եկեղեցիներուն մէջ, բան մը զոր մենք այնքան կարեւոր չենք նկատեր, քանի որ չորս պատերու արձագանգ տալէ զատ ուրիշ արդիւնք մը չունի, կ'ուզէ՞ զայն աչքէ անցընել տալ ու Սրբոց Վարքերու նկարագիրները աւելի օրինակելի ու վայելուչ ընելով ժողովրդեան ականջներուն։

Կարուսաղէմ որ իբրեւ թունդ աւանդապահ եկեղեցւոյ նախնական սովորութիւններուն, անխախտ կը պահպանէ Ցայսմաւուրքի ընթերցումը ամէն օր անխափան, և նոյն իսկ Ցայսմաւուրական չոր նախասօնականներ ունի, աւելի պարտաւոր է ուշադրութեան առնել զայն՝ ու կանոնաւոր սրբագրութեան մը անցընել տալով՝ յարգելի ընել թէ ընթերցող սարկաւագին և թէ՝ լսող եպիսկոպոսին կամ վարդապետին։

Այնպիսի գայթակղեցուցիչ նկարագիրներ կան այդ Ցայսմաւուրքին մէջ, զոր մարդ պարզ ընկերութեան մէջ չուզեր լսել ու նողկանք կը զգայ, թո՛ղ թէ Ս. եկեղեցւոյ մէջ, եկեղեցապատկան մատեանէ մը՝ զոր եկեղեցական մը կը կարդայ, մինչեւ անգամ, երբեմն, եպիսկոպոս մը։

Ս.ՕՈՇԷ

—)(26)(—

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Ե.

Ու մէկէն ի մէկ յիշեց այն տխուր օրերը, երբ իր շուրջը կը փնտռէր սիրելի մէկը, որ իր կեանքին պարապը լեցնէր։ Ցեռոյ ճանանչագէզ տեսել մը անցաւ աչքերուն առջեւէն։ Սառայի պատկերն էր, ոսկի մազերով, վճիռ աչքերով ու զրգռիչ ժպիտով։ Ի՛նչպէս, յեղակարծօրէն այդ պարտեալ աղջիկը իր սիրտը դրաւած ու անոր ճմարիտ գերին եղած էր ինք, մոռնալով վաթսունը անցած ըլլալը ու կնասիրութեան կողմէ մղեալով երիտասարդներու հետ։ Ներսնակ Սառայի վրայ կը մտածէր, ինքզինքին հարցնելով թէ պիտի սիրուէ՞ անկէ։ Մխիթար, մտատանջ եղած էր յափրացած, սկեպտիկ և յոխորտ կնասէրը, որ ամբողջ երեսուն տարի սիրականը եղած էր ամէնէն հրապուրիչ կիներուն։ Ի՛նչպէս համարձակած էր, իր տարիքին սառնութեան մէջ, ամուսնութեան խնդրել այդ նորատի աղջիկը, այն համոզումով թէ ինք, վաթսունը անցած ծերուկ մը ներկայանալի ամուսին մը կրնար ըլլալ դեռ։ Հիմա, Մարգիրէն բնակարանին մէջ, Սառայէն հեռու, որուն անդիմադրելի հրապոյրը մեղմացած էր, ողմմութեամբ սկսաւ խորհիլ իր յիմարական որոշումին վրայ, մանաւանդ որ Պլանչի անբիծ շրթունքները, իրենց հրակէզ համբոյրով բաւ եղած էին սթափեցնելու կոմսը։

Սառպիւ, կոմսը աւելի բարի հայրիկի մը կերպարանքը ունէր քան թէ իր նշանածը եկեղեցի առաջնորդող մարդու մը։ Ինքզինքը ծեր կը զգէր և այսու ծիծաղելի. անէ՛ծք կը կարդար իր գլխուն, որ հակառակ ձերմկած ըլլալուն, սիրային փորձանքներու կ'ենթարկէր զինքը դեռ։ Հեզհեզուկ ա՛լ աւելի կը զգդռուէր ուսքին մէջ կը ջանար միջոց մը գտնել գեղանի Անգլուհիին յայտնելու թէ իրենց կազմած ամուսնական ծրագիրները անիրականալի էին։ Բայց, ի՛նչպէս, առանց բարութեան ու ապերախտութեան, իր խօսքը ետ առնէր այդ աղջիկն, որ իր տարիքին դարնան մէջ, կը յուժարէր իր ձմեռ-տարիքին հետ միացնել իր բախտը։ Մինթ պէ՞տք չէր երախտագիտութիւն ցոյց տալ այդ ամենատ պաշտուած, փինտուած աղջկան նկատմամբ, որ իր զինուորական փայլուն համբաւէն ու ազնուականի շողշողուն անունէն զատ, անձնական ազատութիւնը կը զոհէր, հակառակ ունեցած հարստութեան ու անկախ նկարագրին։ Չէ՞ մի որ գերբագոյն յարգանքութեան վայրկեան մը մէջ, խօսք տուած էր։ Եթէ առանց ուրախութիւն զգալու իսկ ամուսնանար Սառայի հետ, պէտք էր համակերպիլ, քանի որ խոստացած էր անդամ մը։

Կոմսը զգաց թէ լաւ մը կաչկանդուած էր ա՛լ, ու ոչարի եւս սրտնեղութենէն։ Ննջեցեալին սենեակին մօտ գտնուող փոքր սրահին մէջ սկսաւ պտտիլ, անէծելով այդ անշահ մարքիզը, որ ժամանակն չէր մեռած, իրեն թողլով քառաղլիկը, զոր իբր աղջիկ մը պիտի սիրէր, իր ընտանեկան կեանքը երջանկացնելով զաւակներու ծնունդով։

Կոմսը մտածաւ Պլանչի, ու մեղմօրէն խօսեցաւ անոր հետ։ Հնաւ թէ առանց զինքը ճանչնալու, ո՞րքան շահագրգռուած էր իրմով։ Եւ երբ Պլանչ ազաչաւոր նայուածք մը կ'ուղղէր, կոմսը փղձկոտ շեշտով մը յարեց.

—Այո՛, սիրելի աղջիկս, շատ կը փափագէի քեզ տեսնել, բայց կը վախնայի թէ հայրդ տժգոհութիւն կը յայտնէ։ Մէրլոյի վրայ կը նախանձէի, որ յանախ քու վրադ կը խօսէր ինծի։ Մայրդ որ շատ սիրելի էր ինծի, կանուխ ձգեց գնաց մեզ։ Անիկա կրնար հարթել իր ամուսնոյն և իմ միջեւ գտնուած գժտութիւնները, հակառակ մեր տարբեր ճաշակներուն և ապրելու տարբեր եղանակին։ Ճակատագիրը այլապէս ալ-նօրինեց։ Բայց հիմա կրնանք կորսուած ժամանակին տեղ լեցնել։ Պէտք չունիմ ըսելու թէ իմ առնս մինչ բաց է քու առջեւդ, և այս իրիկուընէ իսկ կրնաս հոն հաստատուիլ։ Ծունկն ալէտքերը հոգալու համար կին մատակաբար մը կը բռնեմ։ Արդէն չափահաս ըլլալով, քու

Ամանորդ մէջէն տղեկ մը՝ որուն հայրը մատի վրայ հմտուող հարուստներէն է, առաջ անցնելով.

—Վարժապետ ընծի՞ ա թուղթ մը տուր, ըսաւ։

Իսկ երբ ես

—Ասոնց մէջ Թեւական չկայ, եթէ նոր գալիքներուն մէջ ըլլայ, քեզի հատ մը կուտամ, պատասխանեցի։

Անդիէն հայրը՝

—Բանի օր Թեբէկան չկայ, Մայրենի Լեզու մը տո՛ւր դո՛ւն ալ, ըսաւ հրամայական չեշտով մը։

—Տպարանի տղա՞ ա Բ գը չգիտեր, ի՞նչ պիտի ընէ Մայրենի Լեզուն.

—«Հեռը կը խաղայ.» պատասխանեց այս . . . ursns հայրը։

* *

Հոս չէ վերջացած այս հետաքրքրական վիճախօսութիւնը, բայց մենք կարճ կապելու համար կ'ընդհատենք ուսուցչին տեղեկագրութեան միւս մասերը, աւելցնելով միայն՝ որ ուսուցիչը եղած պահանջման տեղի տուած չըլլալուն առթիւ՝ այդ հարուստ հայրը տղուն համար դասագիրք մը չկրնալ յորթելէն վիրաւորուած՝ փորձեր է դպրոցին «ինասել»... իր ու եղբօրը դաւակները դպրոց երթալէն արգիլելով։

Սարհրդածութեան պէտք չի՞նար կարծենք։ Բաւական է ըսել՝ ահա ծակաչք հայր մը, որ իր մատովն խո՛ր... իր աչքը կը հանէ...։

Գ. Կ. Ռ.

«ՅԱՅՍՄԱՒՈՒՐՔ»Ի

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸ ՄԵՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Շատ հեռուները հարկ չէ՝ երթալ։ Ակիզ գրէթէ մինչեւ հիս դար առաջ, Հայ ժողովուրդը խանդավառ զգացումներով կը վերաբերուէր դէպի իր եկեղեցին։ Հասարակ օրերն անգամ, երբ տակաւին դպրոցական աշակերտ էինք, առտու իրիկուն ա՛յնքան ժողովուրդ կը տեսնուէր եկեղեցիներուն մէջ՝ որչափ հիմայ չի տեսնուիր կիրակի ու տօն օրերը։ Կիրակի առաւօտներն անպատմելի։ Առաջոս Լուսոյ լսել ու շարթ իրիկունները Լոյս Զուարթին գեղեցիներովը հոգեպէս մխիթարուիլ ժողովրդեան ամենամեծ ըղձանքն էին։ Իրիկուան ժամերգութիւնները, սովորաբար, ժամը 9ին կատարել սահմանուած ըլլալով, բնական էր որ ժողովուրդը, ա՛յն միջոցին, իր առտնին գործերովը զբաղուած կ'ըլլար, ուստի երբ եկեղեցւոյ առաջին զանգակը կը հնչուէր՝ կէս և մինչեւ իսկ երեք քառորդ ժամ միջոց կը տրուէր, որպէս զի ժողովուրդը հաւաքուէր, և, ա՛յդ ժամանակամիջոցին մէջ, տէրտէրը կամ տիրացուն, երբեմն ալ լուսաբարը՝ Ցայսմաւուրք կը կարդար, որմէ եաքը, երկրորդ զանգակի ազդարարութեամբ, ժամերգութիւնը կը սկսէր, և ահա՛, բուն ա՛յս պատճառաւ մուտ գտած է, մեր եկեղեցիներուն մէջ Ցայսմաւուրքի ընթերցումը։

Բաղդատութեան դնելով մեր Հայրերուն եկեղեցասիրութիւնը արդի ժողովրդեան հետ, ո՛չ այնքան հակեցուցիչ պատճառ մը կրնանք գտնել անհրաժեշտ ընելու Ցայսմաւուրքի ընթերցումը եկեղեցիներուն մէջ՝ որոնցմէ շատերը արդէն վաղուց վերցուցած և փոշիներու մատնած են զայն, բայց եթէ իրբեւ տոհմային հնաւանդ սովորութիւն, հարկ կը տեսնուի յարգել անոր գոյութիւնը—թէպէտ եկեղեցական շատ յարգելի գոյութիւններ վաղուց անյայտացած են—հա՛րկ կ'ըլլայ՝ ասեն Ցայսմաւուրքի՝ իբրեւ եկեղեցւոյ սուրբերուն վարքաբանումը և իբրեւ առաջնորդողը եկեղեցւոյ զաւակներուն՝ անոնց հաւատքին ու քարոյականին, հանել իր ներկայ ծաղրելի հանգամանքէն ու պատկառելի ընել յաչս ժողովրդեան։ Ահա՛ այս կարեւոր պարագան է որ կը թելադրէ մեզ այս տողերը գրելու։

Բայց նախ անցողակի ակնարկ մը ընենք Ցայսմաւուրքի կազմակերպութեան վրայ։

Գրիգոր հայրապետ՝ վկայասէր Ժ.Ա. Դարուն, Եկեղեցւոյ Սուրբերուն վարքերն ու վկայաբանութիւնները յունարէնէ թարգմանելով՝ ստուար մատեան մը կազմեց ու ճառնիցիր անունով հրապարակ հանելով՝ հրամայեց եկեղեցիներու մէջ ընթեռնուլ՝ ճիշդ այն պատճառաւ՝ զոր վերը բացատրեցինք։

ԺԳ. Դարուն, Տ. Իսրայէլ վարդապետ՝ նոյն ճառընտիրէն պէտք եղածները հաւաքելով զանոնք տարուան օրերուն վրայ բաժնեց՝ յաւուր պաշտօնի եկեղեցւոյ մէջ կարդալու համար, և այն օրէն այդ հաւատամոնն կոչուեցաւ Ցայսմաւուրք։ Մինեւնոյն դարուն մէջ՝ Տ. Կիրակոս Արեւելցի՝ վերստին սրբագրելով զայն՝ նոր Ցայսմաւուրք մը յօրինեց, բայց Գրիգոր Պլաթացի՝ Ժ. դարուն, Տ. Իսրայէլի և Տ. Կիրակոսի Ցայսմաւուրքները աշխէ անցընելով խել մը անպատշաճ յաւելուածներ ըրաւ և նոյն Ցայսմաւուրքն էր որ կը կարդացուէր եկեղեցիներուն մէջ մինչև անցեալ Ժ. դարու առաջին յինանամեակին վերջերը՝ որ ատեն բարձրագոյն Տ. Մատթէոս Պատրիարքի ժամանակ, Ցայսմաւուրք մէջ անպատշաճ բացատրութիւններ խնդրոյ առարկայ դառնալով՝ հարկ տեսնուեցաւ նոյնն սրբագրել և յանձնուեցաւ՝ ժամանակին բազմարդիւն գրագէտ և վարժապետ Գրիգոր Պատուելի Փէշլիմլեանի՝ որ սրբագրէ։

Վերոյիշեալ սրբագրուած, կոկուած ու բարեփոխուած այդ Ցայսմաւուրքն է որ մինչեւ հիմայ կը գործածուի եկեղեցիներուն մէջ։ Բայց, դարձեալ, ի՛նչ արտառոց պատմութիւններ, ի՛նչ անպատշաճ բացատրութիւններ, օրալիսի՛ անհեթեթ կրկնաբանութիւններ ու այլանդակ նկարագիրներ Սրբոց չարչարանքներու՝ որոնք վրիպած են նախ քան կէս դարու գրագէտներու տեսութենէն և որոնք թէ կարդացողներուն և թէ՝ լսողներուն ծիծաղը կը շարժեն քան երբեք անոնց սրտին ու հաւատքը։

Արժան է որ Աստ. Կեդր. Վարչութեան կրօնական ժողովը ի նկատ առնէ զայն, և, եթէ անհրաժեշտ է որ Ցայսմաւուրքը կարդացուի եկեղեցիներուն մէջ, բան մը զոր մենք այնքան կարեւոր չենք նկատեր, քանի որ չորս պատերու արձագանգ տալէ զատ ուրիշ արդիւնք մը չունի, կ'ուզէ՞ զայն աչքէ անցընել տալ ու Սրբոց Վարքերու նկարագիրները աւելի օրինակելի ու վայելուչ ընելով ժողովրդեան ականջներուն։

Կարուսաղէմ որ իբրեւ թունդ աւանդապահ եկեղեցւոյ ն

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. Ժողովին մէջ.—Եուն–Նանի երկարաձգիչ.— Մոնբելիէի բաղարակապետին հրաժարականը.— Բուսարիէի բանտարկեալ կիները:

Բարիզ, 8 յունիս.—Երեսփ. ժողովին մէջ երէկ ալ չարունակուեցաւ Ալժէրիոյ խնդրոյն անվերջանալի վիճաբանութիւնը: Ալժէրիոյ երեսփոխան Պ. Մաշալ ուարտեց իր ճառին երկրորդ մասը որ գրեթէ ամբողջ նիստը գրաւեց: Ատենաբանը պաշտպանողական միջոցներէն զատ՝ պահանջեց խստիւ վարուիլ կարգ մը բնիկներու հետ, որոնք, ըստ, ուարտուներ, գողեր ու մարդասպաններ են: Վիճաբանութեան չարունակութիւնը ութ օր ետքի յետաձգուեցաւ: Երեսփ. ժողովին նիստը սկսած ատեն Պ. Ժորժ Պէքի յայտարարեց թէ կարգ մը հարցապնդումներ տարբի մը վեր կը սպասեն և թէ մեծամասնութիւնը միշտ կը յետաձգէ զանոնք, որով հարցապնդում ընելու իրաւունքը գոյութիւն չունի իրականութեան մէջ: Պ. Պէրի առաջարկեց կանոնագրին վրայ յանձնում մը ընել՝ սա իմաստով թէ ներքին քաղաքականութեան վերաբերեալ հարցապնդումներու վիճաբանութիւնը ամէնէն չատ մէկ ամսուան պայմանաժամի մը մէջ կատարուի: Այդ առաջարկութիւնը մերժուեցաւ 209ի դէմ 257 ձայնով. գրեթէ հարիւր հոգի ձեռնպահ մնացին:

—Կ'ըսուի թէ Հեղկաչիի կուսակալ Պ. Տուէմ յայտներ է ձեռք բերել 70 միլիոն ֆր. դրամագլուխով Ընկերութեան մը կազմութիւնը՝ Եուն–Նանի երկաթուղիին շինութեանը ու շահագործմանը համար: Ատոնց բաժնեթուղթերու տոկոսը ու գլխավարը պիտի երաշխաւորուի այն եռեք միլիոն ֆր.ի նպաստով, զոր Հընդկաչին ամէն տարի կը վճարէ 1898 դեկտեմբերի օրէնքին համաձայն: Երկաթուղիին շինութեան ծախքն է 25 միլիոն ֆր. որուն կէսը Հընդկաչինի կառավարութիւնը պիտի վճարէ և մնացածն ալ սեպհականատիրական խումբ մը: Կազմուելիք Ընկերութիւնը, առանց պայմանի, պիտի ստանայ Հայ–Փանկէն Լաօ–Բէյ երկաթուղիին շահագործումը, որ շինուած է 1898ի 200 միլիոն ֆր.ի փոխառութենէն:

—Մոնբելիէի ընկերվարական քաղաքապետը Պ. Վէրիէր հրաժարեցաւ այն տեսակ պարագաներու մէջ զոր կ'արժէ պատմել: Մայիս 22ին թաղապետական Խորհուրդը 30 ձայնի մեծամասնութեամբ քուէարկեց բանաձև մը վերցնելու քաղաքին երկու վարժարաններուն մէջ գտնուած կրօնական խորհրդանշանները: Խորհուրդը յետոյ 13ի դէմ 16 ձայնով մերժեց այն առաջարկութիւնը թէ քաղաքին բոլոր հաստատութիւններէն վերցուին այդ խորհրդանշանները. նոյն որոշումը, սակայն, աւելի ուղղուած էր սիւնաւոր շուկային մէջ գտնուած Աստուածածնայ արձանին: Այդ շուկային մէջ միս և բանջարեղէն կը ծախուին: Անցեալ չորեքշաբթին հինգշաբթի գիշեր, մայիս 31, այդ տրձանը գտնուեր ու կոտրուած էր: Հետեւեալ օրը շուկային խանութպան բոլոր կիները նոր արձան մը դրին անոր տեղ, զոր տեղւոյն երէցը չնեղուած էր և զոր եկեղեցին շուկայ տարին: Հաղարաւոր անձերու երգերով կատարուեցաւ արձանին զետեղման արարողութիւնը: Ընկերվարականները այդ դէպքին վրայ, որոշեցին շնորհաւորել թաղապետական Խորհուրդի այն անդամները որոնք այդ արձանին վերցուելուն վերաբերեալ առաջարկութիւնը քուէարկած էին. նաև պարսաւեցին զայն մերժող մեծամասնութիւնը: Երէկ իրիկուն թաղապետական Խորհուրդը նորէն գումարուեցաւ այդ դէպքերուն վրայ խորհրդակցելու համար: Քաղաքապետութեան առաջին օգնականը ծանոյց թէ քաղաքապետ Պ. Վէրիէր հրաժարած է: Պ. Վէրիէր բացատրեց թէ իր հրաժարելուն պատճառն է թաղապետական Խորհուրդին մէկ մասին և ընկերվարական լրագիրներուն կողմէ իրեն դէմ եղած յարձակումը: Բաւական նաև թէ ինք բարի հանրապետական մըն է, բայց թէ անօգուտ կը նկատէ աշխատիլ այն տեսակ հակառակասիրութիւններ որոնք զարթած տեղը կարգ մը անձերու խիղճերը կը վիրաւորեն: Քաղաքապետութեան օգնականներէն Պ. Մէկքրա և բարեգործական դիւանին վարիչ Պ. Ժանար ալ հրաժարեցան:

—Անակնկալ դէպք մը անուշտ փոփոխութիւններու պիտի ենթարկէ Բուսարիէի մէջ իր մօրը կողմէ քանդհինգ տարիէ ի վեր բանտարկուած Օր. Պլանշ Մոնիէի մասին կատարուած ոստիկանական քննութիւնները: Տիկին Մոնիէ, զոհին մայրը որ որդւոյն հետ ձերբակալուած էր, այս առտու յանկարծամահ եղաւ բանտին հիւանդանոցին մէջ, ուր փոխադրուած էր իր տարիքին և հիւանդագին վիճակին պատճառաւ: Առջի օրը կատարուեցաւ Տիկին Մոնիէի առաջին հարցաքննութիւնը: Պառաւը, որ մինչև հիմա տեղեկութիւն չունէր իր վրայ ծանրացած մեղադրանքներէն և կը յայտարարէր թէ անմեղ է և մինչև իսկ վստահ էր անպարտ արձակուելուն վրայ, անուշտ հարցաքննութեան միջոցին հետզհետէ հասկացաւ թէ ո՛րքան ծանր էր արարքը: Տիկին Մոնիէ երկար ատենէ ի վեր կը առտուպէր սրտի հիւանդութենէն: Այս առտու վիճակը յանկարծ ծանրացաւ և, հրաւիրուած բժիշկը տակաւին չհասած, մեռաւ: Եօթանասունը հինգ տարեկան է: Երիկը էջով Նորմալի նախկին ուսանող մըն է, որ յետոյ Բուսարիէի Լիսէին ուսուցիչ եղաւ և ապա եկեր ուսուցիչ նոյն քաղաքին գրական կամարին: Ուսչէն հարցաքննութեան պահուն տիկին Մոնիէ սա յայտարարութիւնը ըրած էր.— «Չեմ հասկնար թէ ի՛նչ բանի համար զիս կը մեղադրեն: Չեմ հասկնար նաև թէ ինչո՛ւ որդիս ձերբակալուած է, վասն զի անիկա չի խառնուիր իմ առնս գործերուս: Դալով աղջկանս, զայն կը պաշտամ: Ինքզինքս զոհեցի զայն տուն պահելով, մինչդեռ մօրս մը, անզգայ մայր մը, հեւանդանոց մը պիտի դրէր աղջիկս, ուր ժամանակէն առաջ պիտի մեռնէր: Եղկան կերպով կը վարձատրիմ՝ երկոք տարիներ աղջկանս համար ունեցած խնամքներուս առթիւ, ինչպէս պիտի վրկայեն կանոնաւորապէս զայն դարմանող բժիշկները: Աղջիկս՝ Պլանշ չէր կրնար ձերմակեղէն կամ հագուստ հագնիլ: Դարձեալ տարիներէ կ'ունենամ երբ սենեակը մաքրել ուզէին: Անձնասպանութեան փորձերուն արդելք ըլլալու համար էր որ սենեակին պատուհանները փակուեցան: Տիկին Մոնիէ ըսաւ թէ աղջիկը ամուսնական ծրագիրներու մասին բնաւ բան մը իմաց չէր տուած իրեն, որուն ինչպէս կը պատմուի, հակառակած ըլլալով, պատճառ տուած ըլլայ անոր մտային խանգարում ունենալուն:

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Պարսկաստանի մեհմանատան վերատեսուչ.—Պէլճիքացիները.—Նիբրին մոմեհրու ջնջումը.—Ժողովուրդին երախտագիտութիւնը.—Պարսկական մարտունակութիւն:

Պրիւսէլ, 8 Յունիս.— Պարսկաստանի մաքսատանց վերատեսուչ պէլճիքացի Պ. Նաուս, նամակ մը հրատարակելով Լեսէ-բաճանաց Պէլժի մէջ, բացատրեցաւ կը հերքէ այն լուրը թէ միսի վրայ տուրք մը հաստատուելուն առթիւ Թէհրանի մէջ ընդհանուր գժգոհութիւն մը կայ պէլճիքացի պաշտօնատարներուն դէմ: Պ. Նաուս կ'ըսէ թէ մաքսատանց վերատեսչութիւնը ոչ միայն միսի վրայ նոր տուրք մը հաստատած է, այլ, ընդհակառակը, վերցնել տուած է ներքին մաքսը Պարսկաստանի բոլոր քաղաքներէն՝ այսինքն թէ Թէհրանի դուռներուն առիւ և շուկաներուն մէջ ասկէ առաջ գանձուած սպասման տուրքը՝ գիւղերէն քաղաք բերուած ամէն տեսակ սննդեղէններու համար՝ բոլորովին չնչուած է: Հանրային գգայուն ազգի երախտագիտութիւն մըն է՝ այդ առթիւ յայտնուած Մուզաֆիդէտինի Շահին և նախարարապետին համար: Ներքին մաքսերու վերցուելը հշմարիտ ժողովրդականութիւն մը շահեցուցած է Պէլճիքացիներու վարչութեան որ այդ գործին նախաձեռնութիւնը ունեցաւ: Պ. Նաուս կը հերքէ ուրիշ լուր մը թէ Պարսկաստանի հարաւային նաւահանգիստներու մաքսատանց վերատեսուչ Պ. Սիմէ յատուկ պաշտօնով Եւրոպա ղրկուած ըլլայ՝ երկու ինքնաշարժակիրներ և ուրիշ նաւեր յանձնարարելու՝ Պարսից ծոցին մէջ հսկողութիւն կատարելու համար: Պ. Սիմէ արձակուրդով մեկնած է՝ միայն կազդուրուելու համար, վասն զի առողջութիւնը բաւական վնասուած է Պարսից Ծոցին կլիմէ կլիմայէն և իր պաշտօնին ծանր հանգամանքէն. Պ. Սիմէ երկու տարիէ ի վեր կատարեալ յաջողութեամբ պաշտօնավարած է:

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւններ.—Բարիւյուսոյ գաղթականներին մէջ — Տիկին Լուսի Պարսի ժամանումը:

Բարեյոս, 7 Յունիս.— Պէքէշ զօրավարը այս միջոցիս կը վարէ Բարեյուսոյ գաղթականներուն դիմադրական բոլոր գործողութիւնները: Յունիս 6ի գիշերը Անգլիացիները յարձակեցան պոէր բանակատեղի մը վրայ Տիէրմենթայնի մէջ՝ Պարքլի Իսթի հիւսիսային արեւմտեան կողմը: Անգլիացիները եռ ատին Պոէրներուն ձեռքը գտնուած կողոպուտին մէկ մասը զրոս ձէյմսթաունէն գրաւած էին. Անգլիացիները նաև ձեռք անցուցին 20 գերի, 163 ձի և մեծաքանակ ռազմամթերք, հրացան, ձիու կազմած, վերմակ և այլն: Այդ բանակատեղի մէջ երեք հարիւր Պոէրներ կային Բրուէցինկէրի զօրախումբէն: Պոէր հրամանատարը անձամբ կը գտնուէր իր զինուորներուն գլուխը: Անգլիացիները, անցեալ գիշեր, բուռն յարձակում մը կատարեցին Վան-Ռինէնի զօրախումբին Պոէրներուն վրայ՝ Ռուիկթ Վէլէրի մէջ: Պոէրները յանկարծակիի գալով փախան, Անգլիացիներուն ձեռքը թողլով 22 գերի, հրացաններ, փամփուշտներ, ձիեր ու ձիու կազմածներ: Պոէրները, այդ երկու ճակատամարտներուն մէջ ունեցան երեք մեռեալ և քանի մը վիրաւոր:

Սաուրեմբրգն, 8 յունիս.—Տիկին Լուսի Պոթա այս առտու հարաւային Ափրիկէէն հոս ժամանեց Տրնվէկամ Քեսլ շոգենաւով: Անոր հետ կը գտնուէին որդին և Օրանժի նախկին նախագահ Պ. Ֆիշէրի որդին: Տիկին Պոթա ամենայն տկարութիւն ունենալուն համար ամրողջ ուղեւորութեան միջոցին միւս ուղեւորներէն հեռու մնացած է: Ոմանք կ'ըսեն թէ Տիկին Պոթա իբրեւ հաշտութեան պատգամաւոր Եւրոպա կու գայ. ուրիշներ ալ թէ անձը դարմանելու համար է: Լրագրի ներկայացուցիչներուն հետ բնաւ չի տեսնուիր: Պ. Ֆիշէրէ խնդրած է իր այդ որոշումը հաղորդել իրեն հետ տեսնուիլ ուզողներուն: Պ. Ֆիշէր, սակայն, ըսաւ Ռիւթէրի մէկ ներկայացուցչին թէ Տիկին Պոթա անմիջապէս Լոնտոն կ'երթայ. բայց Պէլճիքա ու Հոլանտա երթալու թուականը տակաւին որոշ չէ: Պ. Ֆիշէր յայտարարեց թէ ո՛չ կրնայ հերքել և ոչ ալ հաստատել այն զրոյցը թէ Տիկին Պոթա հաշտութեան համար պաշտօն ունի: Տիկին Պոթա բնաւ բան մը չի յայտներ. որոշած է բացարձակապէս լռել մինչ, քանի որ այնքան սուտ հեռագիրներ կը գրկուին հարաւային Ափրիկէէն: Պ. Ֆիշէր կը յայտէ.—«Յայտարարութիւն մը եթէ ընենք, լրագիրները տարբեր հրատարակութիւն մը պիտի ընեն: Կը հարցնէք ինձի թէ Տիկին Պոթա իբրեւ հաշտութեան պատգամաւոր եկած է թէ ոչ: Թող տուէք հարցնել ձեզի թէ կրնա՞յ ըլլալ որ Լորտ Քիչէնէր կին մը գործածէ այդ տեսակ պաշտօնի մը համար:» Պ. Ֆիշէր կը խոստովանի թէ պատուոյ խոստումով ազատուած է Տիկին Պոթայի հետ եւրոպա երթալու և հայրը տեսնելու:

ՉԻՆՈՒ ԴԻՊԵՐԸ

Անգլիոյ բաղարակացուցիչը.—Չինու խնամակալու.ին.—Չինու տրմուգիրին վերադարձը:

Լոնտոն, 8 յունիս.—Մորգինկ Բոսք Չինու խնդրին համար մէկ յօդուածին մէջ կ'ըսէ թէ վալէրքէ մարէշլին մեկնումը Չինու խնդիրը նոր երեւոյթ մը կը ստանայ, և որ տակաւին գոյութիւն ունի իր բոլոր դժուարութիւններովը: Մորգինկ Բոսք կ'ըսէ թէ Անգլիոյ աղգին պարտքն է դադրի՝ իր կառավարութեան հետեւելիք քաղաքականութիւնովը, թէ Մեծն Բրիտանիա հիմա չունի այն տեսակ կազմակերպութիւն մը, որ նախարարութիւնը իր գոյութիւնը վտանգէ Չինու մէջ որ և է իրաւունք ձեռք բերելու համար, և թէ Անգլիոյ վաճառականութիւնը՝ Չինու հետ, Միրանայի կամ Գերմանիոյ հետ ունեցածին մէկ քառորդին չի համապատասխանէր. ուստի շտապով պէտք է կարգադրել Չինու խնդիրը:

Շանկայ.— Տեղական թերթ մը լուր մը կը լսէր թէ հինգշաբթի օրը Չինու կայսեր մէկ հրամանագիրը հրատարակուեր է՝ ծանուցանող թէ Խամակալուհին ասիրքին և օդերու տարբերման տարութեան պատճառով Չինու աթոռանիստին Բէքին վերադարձը յետաձգուած է սեպտեմբեր 1ին: Շանկայի միւս թերթերը վերապահութեամբ կ'ընդունին այդ լուրը, բայց կ'ըսեն թէ լօգոստոսէն առաջ կարելի պիտի չըլլայ ուստիպ Բէքինի պալատան կահաւորումը: Միանգամայն այդ միջոցին պիտի մեկնի միջազգային զինուորներու վերջին մասը, բայց դեսպանատան պահակաղօրքերէն: Ինչպէս յայտնի է, միջազգային զինուորներու մեկնելէն յետոյ միայն Չինու աթոռը Բէքին պիտի դառնայ:

ՍՊԱՆԻԱ

Խնամակալ—թագուհիին գանգատը.—Զանազան բարեփոխումներ:

Մատրիտ, 8 յունիս.— Սպանիոյ ներքին գործոց նախարար Պ. Մորէթ նախարարաց Խորհուրդին հաղորդեց խնամակալ Թագուհիին գանգատը՝ Խորհրդարանի նստաշրջանին բացման առթիւ: Խորհուրդը գոհացաւ նաև Ծերակոյտին ու Երեսփ. ժողովին դիւաններու ընտրութիւններուն խնդրոյն: Ընկերական բարենորոգմանց յանձնաժողովը, անցեալ հինգշաբթի, ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ գումարուեցաւ՝ խորհրդակցելու համար արշեստաւորներու երդուեալներուն ծրագրին վրայ: Յանձնաժողովը անհրաժեշտ դատեց Անգլիոյ օրէնքին նման օրէնք մը քուէարկել՝ սահմանելով գործատէրերու և գործաւորներու յարաբերութիւնները: Ներքին գործոց նախարարը կ'աշխատի բարեկարգել թաղապետական օրէնքը: Պ. Մորէթ կ'առաջարկէ ջնջել նուազ կարեւոր թաղապետութիւնները և միայն գոնէ երկու հազար բնակիչ ունեցող քաղաքներու համար թաղապետութիւններ հաստատել. նաև կ'առաջարկէ ջնջել կառավարութեան կողմէ անուանուած քաղաքապետներու պաշտօնը: Բաղաքապետները ալէտք չէ միմեանն ընտրութեանց: Գալով Մատրիտի, Պարսէլոնայի, Սէվիլիէի և Վալանսիոյ նման մեծ քաղաքներուն, ատոնց համար մասնաւոր դրութիւն մը պիտի հաստատուի. պաշտօնատար մը պիտի կարգուի ընդարձակ իշխանութիւններով և իրաւասութիւններով: Բանի մը քաղաքներու կառավարիչներու մասին ալ փոփոխութիւններ պիտի ըլլան: Կ'երեւայ թէ Ավիլայի, Պարսէլոնայի և Բարունայի կառավարիչները պիտի փոխուին, վերջին պարագաներուն մէջ անկարող գտնուած ըլլալնուն համար: Խորհրդարանին նստաշրջանը որ բացուեցաւ, Ալֆոնս թագաւորին չափահասութիւնէն առաջ վերջինը պիտի ըլլայ, վասն զի, ինչպէս յայտնի է, Ալֆոնս ժԳ. ծնած է 1886 մայիս 17ին:

ԲՈՒՍԱՐԻԱ

Մ. Նահանգաց հետ տեսնուածայնութիւն.—Ամերիկեան կառավարութեան մէկ խիստ որոշումը:

Լոնտոն, 8 յունիս.—Նիւ Եորքէն հեռաւեալը կը հեռագրեն տեղական թերթի մը.—Մ. Նահանգաց կառավարութեան և Բուսարիայի ժողովին միջև անհամաձայնութիւնները կ'աւելնան և ծանր հանգամանք մը կը ստանան: Ուրբաթ օրը Ուաշինկթընի դահլիճը հաւանայէն հեռագիր մը ստացաւ՝ ծանուցանող թէ Բուսարիայի ժողովը բացարձակապէս կը մերժէ Մ. Նահանգաց առաջարկած պայմանները: Կ'ըսուի թէ Հաւանայի զինուորական հրամանատար Ուուտ զրաւեալը Մ. Նահանգաց պատերազմական նաւատորմիղին հրահանգ տուեր է նոյն իսկ բանի այժմով լուծել Բուսարիայի ժողովը, այն պարագային երբ տեղի չտայ ամերիկեան կառավարութեան պահանջումներուն:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ամերիկեան վտանգը.— «Բէօլնիշէ Զայթունկի» յօդուածը.—Յունական միութիւնն Ամերիկայի դէմ:

Պերլին, 7 յունիս.— Բէօլնիշէ Զայթունկ իր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ յօդուածով մը կը յայտարարէ թէ պէտք է եւրոպական մեծ տէրութիւնները տրնտեսական միութիւն մը կազմեն՝ դէմ դրնելու համար այն վտանգին զոր Եւրոպայի կը սպառնան ամերիկեան աշխարհաքանները: Այս վտանգի առաջքը որ կ'արձակուի Պէրլինի փրանսական ցոյցերէն յետոյ, քաղաքական այժմէութիւն մը ունի: Հասարակ այդ յօդուածին գլխաւոր մասերը.—

«Պողպատի ամերիկեան աշխարհային և իր գլուխը գտնուող Պ. Մորկանի բարձր դիտումները յայտնի են: Աշխարհային նպատակն է ամէն մրցում ջախջախել՝ պողպատի բոլոր ճարտարարուեստը իր ձեռքն մէջ կեդրոնացնելով, հանածոյին սկսեալ մինչեւ պողպատէ շինուած առարկաները: Նաև յայտնի է թէ կարգ մը բաներ որոնք չատ ցնորական կը թուին մեզի, բնական է անոնց համար: Ուրեմն լրջօրէն նկատողութեան պէտք է առնուի ամերիկեան միտքը: Ասոնց չատ նոր գաղափարներ են, որոնք իբրեւ թշնամի կը ցցուին մեր առջեւ: Հետեւաբար, պէտք է միջոցներ խորհիլ, որովհետեւ ամերիկացի ճարտարարուեստագէտին կորովը ու յանդգնութիւնը անհամեմատելի կայսրը ըսաւ Շեֆէրին ըրած բանախօսութեան մէջ, ուշադրի իրողութիւնները զարմանալի արագութեամբ մը կը կերպարանափոխուին: Այսպէս, ատոր տարի առաջ, Միացեալ Նահանգները ցորեն և նախնական սիւերեր միայն կ'արտադրէին, բայց իրենց մաքսապաշտպան դրութեան շնորհիւ, իրենց ճարտարարուեստը այնքան զարգացաւ որ ամբողջ աշխարհի կը սպառնան հիմա: Ոչ միայն մեր երկրագործութիւնը կը վնասուի ամերիկեան ցորենէն, այլ փայտի և երկաթի մեր ճարտարարուեստներն ալ ընդհատուելու պիտի ընկնին ամերիկեան մրցումէն: Ի՞նչ չփորձեն ամերիկեան մրցակիցները՝ հետեւաբար, եւրոպական տէրութիւնները, պայքարը սկսելէ առաջ, պէտք է համաձայնին իրարու հետ, որովհետեւ եթէ առանձին գործեն, անտարակոյս պիտի յաղթուին:»

Այս յօդուածը յատկութեամբ ի վեր կը հանէ այն տնտեսական վտանգը որ կը սպառնայ մեզի, և եւրոպական Մ. Նահանգներու կազմութեան դէմ խօսելով Գերմանիոյ, Ռուսիոյ, Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջև կնքուած տնտեսական միութեան մը պէտքը կը ներգրաւի ընդդէմ ամերիկեան վտանգին:

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ ասպահան տուեցաւ Առաջայի նահանգին վերաբերեալ տանանին ընդհանուր զատասխան Ալի Եավէր էֆ.ի և Մանիլի ատիճան՝ ոստիկանութեան առաջին գումարէր Բեսպէմ էֆ.ի Միւթէմիզի ատիճան՝ Օսմ. Պանքայի Գոնտայի ճիւղին տնօրէն Թարգաստ էֆ.ի:

—Աբէնգի օսմ. դեսպանատան քարտուղար անուանուեցաւ Լյոթիարդի օսմ. հիւպատոսարանին պատուակալ քարտուղար Արզուման էֆ.:

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Լաթաքիոյ կառավարիչ Հիւսնի պէյի: Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Թոգատի գատարանի Թղթակցութեանց տեսուչ Սաֆվէթ էֆ.ի:

—Երկրորդ կարգի Շէֆիգաթ՝ Պրուսէլի օսմ. դեսպանատան խորհրդական ու գործակատար Ալէքօ պէյի կնոջը:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՈՒՑՈՒՄ.— «Երէկ իրիկուն չորեքշաբթի Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ կայսերական հրաւերքովՃաշեց և յետոյ, վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պարեր ունեցաւ ոչ պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան:»

ՅՈՒՆՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.— Յունաց նորընտիր Պատրիարք Տ. Եռաքիմ Սրբազան ընդունեցաւ Պարիզի Հանրապետութեան հեռագիրը որ ուղղեց դատական ու կրօնական գործոց նախարարութեան:

—Եփեսոսի մետրոպոլիտ Տ. Եռաքիմ շաբաթ օրը Այնորդ ուղեւորեցաւ, անձամբ շնորհաւորելու նորընտիր Պատրիարքը:

—Իրենի պատուիրակ Պ. Սարքիս Սոլոմոնիտիս գիշեր ընտրողներուն յանձնարարութեամբ, Իզմիրի Օրթոտոքս սատարակութեան շնորհակալութիւնը յայտնեց Տեղապահ Տ. Նաթանայէլի, ըսելով որ նոյն հաստատութիւնը խանդավառութեամբ կ'ողջունէ Տ. Եռաքիմ Սրբազանի ընտրութիւնը և թէ միշտ անձնուէր է Ն. Սրբազնութեան:

—Նահանգներու օրթոտոքս հասարակութիւնները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած են նորընտիր Պատրիարքին:

—Միջերի Պատրիարքարանին պատուիրեալութիւնը այսօր կէսօրէն երկու ժամ առաջ համբոյ կ'ելլէ դէպի Այնորդ: Պատուիրակութեան կը նկերեալան Պ. Տ. Լիվէնէսիս, Իզմիրի Ամալիա լրագրին արտօնատէր Պ. Սարքիս Սոլոմոնիտիս, Նեա Էֆիմերիսի տնօրէն Պ. Գարանտիտիս, Մայիւմաթ ու Սեուէր լրագիրներուն կողմէ Միլիթիտի էֆ. Ամանտիտի, օտար լրագիրներու թղթակից Պ. Արանուտիս և Մոնիդեսի ու Թանիտրոմոսի ներկայացուցիչը:

—Տ. Եռաքիմ Սրբազան երկուշաբթի իրիկուն կամ երեքշաբթի կ. Պոլիս ժամանելով ուղղակի Պօյանիգիւզի իր բնակարանը պիտի երթայ: Տեղւոյն Յոյներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը կարգուած է Ն. Սրբազնութիւնը դիմաւորելու համար: Տ. Եռաքիմ Սրբազան քանի մը օր պիտի հանգչի Պօյանըգիւղի իր տանը մէջ:

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Յունաց Պատրիարքական Փալանդրը, երէկ, այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի, և Տեղապահ Տ. Նաթանայէլի կողմէ բարի գալուստ մաղթեց:

—Սրբազաղէմի Յունաց Նախնին Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոս և նոյն Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ Ներկայացուցիչ Տ. Արսենիոս, երէկ, ճաշի հրաւիրեցան դեսպան Պ. Զինովիէվի կողմէ:

Պ. ՕՆՈՒ.— Բանկիպէի ռուսական հիւանդանոցին մատուռին մէջ, երէկ առտու, հոգեհանգստեան պատարագ մատուցուեցաւ Աբէնգի ռուս դեսպան վախճանուած Պ. Օնուի համար: Ներկայ գտնուեցան դեսպան Պ. Զինովիէվ իր բոլոր պաշտօնեաներով:

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Օրէնսդիր ժողովը կը զբաղի տուրքերու կանոնագրին 34դ յօդուածին նկատմամբ բլալիք սա փոփոխութեամբ.— «Եգիպտոսի մէջ նոր տուրքերու (կալուածական կամ ածականի) հաստատումը, առանց օրէնսդիր ժողովին կողմէ նախապէս քննուելու և ընդունուելու, արգիլուած է:»

—Եգիպտական կառավարութիւնը այս միջոցիս կը զբաղի խարդախութեան մեծ գործով մը որուն գլխաւոր հեղինակը և կամ հեղինակներէն մէկը բանտարկուած է: Կարգ մը սեղանաւորական Ընկերութեանց՝ Թանթայի ճիւղերու, Եգիպտական Ֆինանսի, Աղեքսանդրիոյ անշարժ կալուածներու, Քաֆր Զայատի, ուռղմանց և այլն՝ արժէքագրերը խարդախուած են: Մինչև հիմա ձեռք անցուած թուղթերէն այնպէս կ'երեւայ թէ այդ նենգութեան հեղինակները մտադիր էին աւելի ընդարձակել իրենց գործառնութիւնները:

—Ռինկէթ փաշա ամսոյս վերջերը Գահիրէ հասնելով, յետոյ Եւրոպա պիտի ուղեւորի արձակուրդով:

—Տոքդ. Լենքն տէ Բասքէս որ Իտալիոյ Թագաւորին կողմէ Հապէշիստանի վեհապետին մօտ պիտի երթայ յատուկ պաշտօնով, յունիս 5ին Գահիրէէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Հապէշիստան:

—Խստ միջոցներ ձեռք առնուեցան Զակազիկի մէջ ժանտախտին ճարակումը արգիլելու համար: Հիւանդներուն հետ բոլոր յարաբերութիւն ունեցողները մեկուսացուեցան: կը յուսացուի թէ ալ եւս ուրիշ դէպքեր չպատահին: Առողջապահական ընդհանուր քննիչ Տոքդ. Ռոժէ Զակազիկ գնաց:

—Ամբէլ հեռագիրը, Մարքոնիի գրութիւնամբ, ընդունուեցաւ Եգիպտական բանկին մէջ:

—Նորվեկեան Բորքել շոգենաւը որ Միւէգի ջրանցքին մէջ խրած էր, ազատուեցաւ:

—Մաքսային վարչութեան մէկ վճակոյցէն կ'երեւայ թէ վերջին չորս ամիսներուն Եգիպտոսի Եռաքծոմբանց գումարը նախորդ տարուան նոյն ժամանակամիջոցէն 693,973 ոսկի աւելի եղած է. իսկ արտածութիւնները 1,500,000 ոսկի պակաս եղած են, ինչ որ արդիւնք է բամբակի առաքմանց նուազելուն:

—Գերմանիայէն պատկներ զրկուեցան Գահիրէ՝ Շէյզվիկ-Հոլշթայնի իշխանուհիին գերեզմանին վրայ դրուելու համար:

—Իսմիլ Ապաս փաշա յունիս 1ին (Ն. Տ.) Ռասկիթթին մէջ մեծ պարահանդէս մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան 1200է աւելի հրաւիրեալներ:

ԱԲԷՆԴԻՆ կը գրեն թէ տեղւոյն անձնաւորութիւններէն մէկ քանին որոշեր են մեծ ցուցահանդէս մը կազմակերպել արուեստի արտադրութիւններուն համար: Մասնաւոր ճիգ մը պիտի յատկացուի Անատոլուի բերքերուն:

ՊՈՒԷՐԻՇԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Թուրքիոյ և Ռումանիոյ միջև կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութիւնը քանի մը օրէն պիտի ստորագրուի:

Պ. ԼԻՍԻՆԻՏԱՍ ՁՍՐԻԹԻ, առէր օրը, այցելութիւն տուաւ Յունաց Պատրիարքական Տեղապահին:

ՀԻԼԼԻՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ.— Պուքրէշի հելլէնական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Ալեքսանդրուլոս ատժամաքար պիտի վարէ Եռուսաղէմի հելլէնական հիւպատոսութիւնը:

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ նշարիչ Պ. Պաում կայսերական ատենագրաց կ. Պոլսոյ ու շրջականերուն նշանաւոր յիշատակարաններուն նկարները պատրաստել:

ՇԻՍԱՐ ՄՈՒՍԱՏԱՖ ՓԱՇԱՅԻՆ կը գրեն երկուշաբթի օրուան Թուականով.—Անցեալ շաբթու երկրագործութեան համար օգտակար անձրեւներ տեղացին: Տիմիթիքէօյի մէջ դարը ուշնասող այբ մը ու կին մը կայծակահար մեռան: Հանրագրական լուրերու նայելով Ֆիլիպէի մէջ Մարիցա գետը մէկ քանի մէթր բարձրացեր ու յորդեր է՝ անձրեւներու հետեւանքով: Մարիցայի ձախ եզերքին վրայ՝ քարէ մեծ կամուրջին մուտքին պահականոց մը պիտի շինուի: Քանի մը հոգիներ ձերբակալուեցան իբրեւ մեղսակից Քիւրտ Հասան անուն դէտի մը սպանութեան:

ԴԱՄԱՍԿՈՍ - ՀԱՄԱՑԻ երկաթուղիի օսմ. Ընկերութեան կողմէ, երկուշաբթի օրը, Բարիզի, կ. Պոլսոյ ու Ծէնեվայի մէջ շրջաբերութեան հանուած 88,543 պարտատոմսերու ստորագրութիւնը որոշեալ չափէն շատ աւելի կատարուեր է, որով ստորագրողները զգալի զեղչ մը պիտի ենթարկուին: Այդ պարտատոմսերուն իւրաքանչիւրը կ'արժէ 500 ֆր. և ունի հարիւրին չորս տոկոս:

ՊՐՈՒՍԱՑԻՆ կը գրեն թէ մետաքսի արտադրութիւնը շատ աղէկ է, բայց քիչ պիտի ըլլայ, վասն զի չեռամաբոյծները չուզելով շերամներուն խոնաւ տեղ կերցնել, անոնց մէկ մասը նեցած են. մէկ քանի շերամատուներու մէջ ալ հիւանդութիւն երեւան եկած է:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԶ.— Բ. Դուռը նկատելով որ Հանրային Պարտքի վարչութեան մեծաքանակ պահեստի գումարը հարիւրին մէկ կամ մէկուկէս տոկոսով պանքաներուն կը տրուի, և նկատելով որ այդ տոկոսը քիչ է, գրած էր Ելմասկան նախարարութեան՝ իմանալ սարպատառը և հարկ եղածը ընել տոկոսին քանակութիւնը աւելցնելու համար: Հանրային Պարտքի վարչութիւնը, որուն յանձնուած էր այդ խնդիրը, խորհրդակցութիւն կատարեց: Խորհուրդը նկատելով որ պահեստի գումարը 600,000 ոսկիի չափ երկար պայմանաժամով եթէ պանքաներուն յանձնուի, տոկոսին քանակութիւնը կ'աւելցայ, սակայն դարձեալ 100ին 4էն չի կրնար ըլլալ և նկատելով որ Գ. ու Դ. Սէրիներէն եթէ արժէքուղթ գնուի, աւելի տոկոս առնել կարելի պիտի ըլլայ, որուն այդ պահեստի գումարին 250,000 ոսկիովը, որոշ պայմանաժամի մը մէջ, նոյն Սէրիներէն և առանձնաշնորհեալ պարտատոմսերէն գնել: Այդ որոշումը հաղորդուեցաւ Ելմասկան նախարարութեան:

ԺԱՄԱՑՈՒՑՆԵՐ ՈՒ ԿԵՂԾ ՈՍԿԻ ՇՂԹԱՆԵՐ.—Սիրքէճիի մաքսատան մէջ, կ'ըսէ Իգսամ, Շէնքեր և Ընկերութեան անունով եկած ոսկի ժամայոյներ և շղթաներ քննուած պահուն տեսնուեր է թէ

հետ կնքուելիք առևտրական դաշնադրութիւններու բանակցութեանց ներկայ գտնուի նաեւ Կ. Պոլսոյ առևտրական Սենեկին անդամներէն մէկը՝ վաճառականներու և արհեստաւորներու վերաբերեալ խնդիրներու մասին կարծիք յայտնելու համար։

ԾԽԱՀՈՏԻ ՌԷՖԷՐԷՆ գումխէրութիւնը, ծխախոտի վաճառականներուն դիմումին վրայ, գրեց արտաքին գործոց նախարարութեան թէ պարսկական կառավարութիւնը կ'արգիլէ օսմ. երկիրներէ տարուած ծխախոտներուն Պարսկաստան մուտքը։

ԿԱԹԵՐ.— Բժշկական վարժարանի վարչութիւնը գրեց Քաղաքապետութեան թէ Քաղաքական բարգաւաճներէն զատ առողջապահական քննիչներն ալ քննեն ծախսուած կաթերը, որոնք կէսաւէսս ջուրով խառնուած ըլլալէ զատ, քոլա, նշայ և այլն կը պարունակեն։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ նոր կառավարիչ Ճէվատ պէյ երեքշաբթի օրը պաշտօնատեղին ժամանեց։

ԻՍՊԷՆԻՆ կը գրեն թէ բաւական ատեն տիրող երաշտութենէ մը ետքը անձրեւներ տեղացեր են։ Գոյացած հեղեղները ՀԱՍԱՆԵՐ հասուցեր են Իսքէյէլի քաղաքին մէջ։

ՕՐԹԱԳԻՒՂի յունական երկսեռ վարժարանին 150 ոսկիի բացը գոցելու համար, աշակերտութիւն տրուեցաւ 15,000 ղրուշի վիճակահանութիւն մը կազմակերպելէ հինգ-վեց ղրուշնոց տոմսակներով։ Վիճակահանութեան առարկաները պիտի ըլլան աշակերտուհիներուն ձեռագործները։

ԱՆԳԼԻՈՑ դեսպանատունը ծանոյց Բ. Դրան թէ Տիրոպէ-քիրի անգլիական փոխհիւպատոս կարգուած է Պ. Միրէտէրիք Հորձ Միրմէն։

ԼԱՐԻՍԱՑԷն կը գրեն թէ օսմ. ու հելլենական պաշտօնեաներէն խառն յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ սահմանագիտութիւն վերաբերեալ քանի մը խնդիրներ կարգադրելու համար։

ՊԱԹՈՒՄԷն, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեցին 27 իսլամ գաղթականներ։

ԲԱՂԱՌԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ, բժշկական վարժարանի վերատեսչութեան մէկ անդամին վրայ, նկատողութեան առած էր՝ թաղապետական իւրաքանչիւր շրջանակի մէջ տարփոխիկ հիւանդութեանց յաճուկ հիւանդանոցներ հաստատելու խնդիրը։ Արդ, Կ. Պոլսոյ կալուածատէրերուն հարիւրին յիսունը Քաղաքապետութեան թողուած ըլլալով, այդ նպատակին իրագործումը աւելի դիւրացած է, որով քիչ ատենէն հարկ եղածը պիտի ըլլայ նոյն հիւանդանոցներուն հաստատումը համար։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Եանեայէն երեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Բոլուիչի շրջակայ Պոկոնաթ գիւղին մէջ ասպատակող Զեյտ և Պոյտ անուն աւազակները, ոստիկան-զինուորներու ճնշումներուն չկրնալով դիմանալ, անձնատուր եղեր են տեղական կառավարութեան։ Ատոնք արդէն դատապարտուած ու փախած ըլլալով բանտարկուեր են։

ՄԷՏԻՆԷի հրամանատար Ահմէտ Շաքիր փաշա, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։ Մեկնելէ առաջ կայս. պալատ երթալով հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը նկատելով որ Մանսաղերի նահանգին Պիլամ գիւղին և Գոսովայի նահանգին Պիլամ գիւղաքաղաքին անունները իրարու կը նմանին, հրահանգ ղրկեց ամէն կողմ, ուշադրութիւն ընել նմանակի հասցէներուն, որպէս զի սխալումներ տեղի չունենան։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ բրոֆէսէօր Ռիպէր արձակուրդով Գերմանիա ուղեւորած ըլլալով, անոր բացակայութեանն միջոցին օգնականը՝ բրոֆէսէօր Տիքէ պիտի վարէ Կիւլխանէի ախտաբանական հիւանդանոցը։

ԿԻՏԷԼԷՅԻ Գընճլար գիւղին մէջ, անցեալ ուրբաթ, անձրեւ տեղացած ատեն, Գէորգ Փիլիկեան անուն Հայ մը կայծակահար մեռեր է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը, առջի օրը, դատեց Բասիմ էֆ. անուն ոստիկան մը՝ որ փետրուար 2ի գիշեր Գատըգիւղի Բալամըշի կողմը խանութի մը մէջ կերուկուբ կերած ատեն, իր պաշտօնակիցը՝ Թահսին էֆ.ն ռէվոլվէրով սպաննած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։ Դատարանը նկատելով որ այդ ոճիրը դիտաւորեալ արդիւնք է, մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Բասիմ էֆ.ն։

ԱՐՄԱԹՐՈՆԻի գործարանին յանձնարարուած օսմ. յածուորակին համար կայս. Իրատ մը հրամայեց անմիջապէս ձեռնարկել անոր շինութեան։

ՕՍՄ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ քննութիւնները յունիսին սկսելով յուլիս 17ին պիտի աւարտին։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԱԾ ՍՆՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Հագիգաթ կը պատմէ թէ Պոլսոյ Մահմուտ Փաշայի կողմը մանիֆաթուրայի բաթիք Սըվանեան, ձեռնհաս դատարանին դիմելով, յայտարարեր է թէ քանի մը վաճառականներու հազար ոսկի պարտք ունենալով անանկացած է։ Պաշտօնական գործողութիւնները կատարուած ատեն, ոստիկանութիւնը իմանալով որ այդ անձը իր ապրանքները ուրիշ տեղը փոխադրած է, քննութիւն կատարեր և հաստատեր է թէ խարդախութեամբ սնանկացած է և ընկերներ ալ ունի։ Խնդիրը յանձնուած է Պոլսոյ նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազութեան։

ՊԻՐՈՒԹԻ ԱՐԿԱԾԸ.—Պէրութէն հեռաւեալ նոր տեղեկութիւնները կը հաղորդեն քաղաքին մէջ պատահած արկածին վրայ։ — Աւեաս խանի կէսը փլաւ՝ Թրոյէթի և Ընկերութեան պարէզին մօտ։ Մեռածներուն թիւն է 24 և վիրաւորներունը՝ 7։ Փլած մասը 6 վաճառատուներէ՝ սառնայարկերով և վրան վեց յարկերէ կը բաղկանար։ Երկաթուղիի Ընկերութեան Իտալացի գործաւորները մեծապէս աշխատեցան փլատակներու պեղումները։ Բոլոր հիւպատոսները ներկայ էին այդ գործողութեան և դիակներու փնտռտրութեան։ Զոհերը հետեւեալներն են.—Մալիլ ու Անթուան և սպասուհի մը, Պ. ու Տիկին Լանթէրշթայն, փոքրիկ զաւակնին ու սպասուհի մը։ Պ.Փրանքէ, Պ. Զաքքայի երկու աղջիկը ու սպասուհի մը, Պ. Ախոնթի աղջիկը ու երկու աղջիկը, Տիկին Բուրնի, մայրը, քեռայրը, հինգ աղջիկ ու սպասուհին և Էլլէթայն ընտանիքէն աղայ մը։ Վիրաւորներն են Պ. Ախոնթի, աղան ու կինը, Պ. Ժորժ Տայէ, Պ. Բուրնի, Պ. Զաքքա և Տիկին Էլլէթայն։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութիւնն և դժուար կը ձեւացնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդաւորութիւն, առանց սննդաւորութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ինչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնաբուժի տնձերու դիմել Տքթ. Գաբի, մկան ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ անոր դնել երեքուն և անարմատ ակռաները արհեստական ատամնաշղթեցիկ ու ամենահարմարուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եւայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովին։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Գաբի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ատակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դադրմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ առուն։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. փոխոխեալ պարտքի պարտաթղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտեմ. 8)20ի կայս. Իրատէն ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած պիտի համարուին այն բոլոր կըտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամը լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն, գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13ն լրացող թիւ 24 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտ. չներկայացուին գանձուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% Բրիտանիոյ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1890 ապրիլ 15)28ի կայս. Իրատէն ԺԴ. յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, ջնջուած պիտի համարուին նոյն պարտաթուղթերուն այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանամին լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13ին լրացող նոյն պարտաթուղթերուն 16 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտմ. չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 4—14

Կ. Պոլիս մայիս 19)1 յունիս 1901

Ազգային Լուրեր

Թիֆլիսէն գրուած նամակ մը կը տեղեկանաք թէ Ս. Էջմիածնայ մէջ Ս. Հայրապետը ռուսահայ չորս եկեղեցականներու եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն կատարած է, և այդ եկեղեցականներն են եղած Տ. Յուսիկ, Տ. Գաբրիէլն, լուսարարապետ Տ. Դաւոնդ և Սեւանի նոր վանահայր Տ. Սարգիս վարդապետները, որոնք եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնն ընդունած են մայիսի 13ին, երկրորդ Մաղկազարդի օրին։

—Բաղչէն կը գրեն մեզ մայիս 15 թուականով.— «Կ'արժէ որ ուշադրութիւնս դրաքնենք ամուսնական կարգ մը խնդրոց վրայ, որոնց պատճառներն են պանդուխտները։ Ասոնք 10—15—20 տարիներ իրենց ամուսիններէն լքեալ և հրենական օճախը մոռնալով խիղճ չեն ըներ նաեւ տեղ տեղ խարել հոգեւոր իշխանութիւնն ալ՝ կրկնամուսնութիւնն ձեռք բերելու համար։ Կարկառուն օրինակն այս անգամ կուգայ մեզ Պաթումէն։ Բնիկ Պէրլիսի Հանդ գիւղացի Բէյիս Վարդանեան Մելքոյէլը՝ որ 18 տարիներ առաջ ամուսնացած էր Հայրապետեան Խանըմին հետ և պանդէս տուած 16 տարիներէ ի վեր, Պաթումի մէջ կը փոքձուի ամուսնանալ։ Տեղւոյն հոգեւոր իշխանութիւնը խաբելու համար կը ներկայանայ իբրեւ Երիցկանց Վարդանեան Մելքոն ամուսնացած Մարգարիտ Յարութիւնեանի հետ— խնդրեմ ընթերցողէն անուններու ու մականուններու անոյշ տարբերութիւնները ի նկատ առնելու—և թէ կինը մեռած է, որպէս զի անեղոյս Առաջնորդին վկայական ալ յաջողի ձեռք բերել, կը փութայ ԽՕԹ օսմ. ոսկի իր հօր յղել, որպէս զի կաշառէ գիւղին քահանան, վկայելու համար թէ արդարեւ գործը յաջող կ'երթայ։ Հոս վկայական կը տանին Առաջնորդէն՝ որ անդիմակ է չինծու խաբեանքին և կը յղեն Պաթում։ Հայրապետեան Խանըմն իր այրը կը փնտռէ որ կոքսուած է։ Կրկին դրութիւնները Պաթումի աշխարհ Առաջնորդին ուշադրութենէն չեն վրիպիր և ահա զուգադիպութեամբ խաբէութիւնը երեւան կ'ելլէ իր մանրամասնութեամբ, որ տեղեկագրուած է արդէն Ս. Պատրիարք Հօր։ Պանդուխտներու վատաբաղդիկ կիները կը բողոքեն իրենց վաշուէր և ապերախտ ամուսիններու դէմ։

«—Անշուք ու հողին հաւասար հողակոյտ մը չէր այլ ևս տեսածս, եթէ փառաւոր ու հոյչէն չէր, համեստ ու սրբաբաւշ քարերով շինուած էր գերեզմանը ողբացեալ Յարութիւն Տուտուխեանի, ազիսակ մարմարիոնէ տապանաքարով մը։ Տուտուխեանի յիշատակը վառ է անոնց սրտերուն մէջ որոնք կը ճանչցային զինքը, անչուշտ հրձուանք պիտի զգան, լսելով անոր ամէնէն փառաւորուին ալ։ Գերեզմանը շինուած է Զիլինկիրեան վարդապետի ջանքով և մասնակի հանգանակութեամբ։ Տապանաքարը նեղ ըլլալուն համար, մահարձանը սա հոծ ոտանաւորով գրուագուած է։

Ընդ չքով Խաչ, ասատնօր հանգչի։— Յարութիւն Տուտուխեան, սատար կրթութեան։—Ողբացեալս յաւէտ, կիրթ և լեզուագէտ։ — Ողջիսա գրագէտ։ — Բառասնից ամաց, զբաւեալ ի կենաց։—Զեւ ևս յանդ հանած, ղվաստակ իւր երկանց։— Այս արձան կանգնեմք, յուշիկին ձօնեմք։— Իր բարի համբաւն ու անուն յիշեմք։

Կարմրակ եկեղեցւոյ շրջափակի գերեզմանատան մէջ, թթենւոյ մը ծառին ներքև, յաւիտենական քնով կը ննջէ Տուտուխեանը արժանաւոր ուսուցչի մը և համբաւեալ գրագէտի մը պատկառուկ յուշիկովը։»

— Բաղքական ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ատենագրութեամբ Սահակեան փաշա Ալանեանի։ Ներկայ էին նաեւ Տիգրան Եուսուֆեան, Գրիգոր Խաչիկեան Էլիաս Զայեան, Սեպուհ Տէմիրճիպաշեան և Տիգրան Տէր Ներսէսեան էֆ.ները։— Ժողովոյ որոշման համաձայն, Սահակեան փաշա Ալանեանի քննութեան յանձնուած էր ուսուցչաց օգնութեան մնոլուկի մը հաստատութեան համար Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ պատրաստուած կանոնագիրը։ Սահակեան փաշա իր քննութիւնը աւարտած ըլլալով, ժողովին հաղորդեց անոր արդիւնքը։ Ժողովը, ըստ այնմմ սկզբամբ ընդունեց Ուսումնական Խորհրդոյ տուն ծրագիրը, բայց գործադրութիւնը ապահովելու համար ինչ ինչ կէտեր բարեփոխման կարօտ գտաւ, և որոշեց յանձնարարել Ուսումնական Խորհրդոյ, որպէս զի ծրագիրը սրբագրէ այդ փոփոխմանց համաձայն, և վերադարձէ ի վաւերացումն։— Նաւելը Գաբուի թաղացիք վերջին հանդիպիր մը մատուցած և ընտրութեան հրահանգխնդրած էին։ Բայց որովհետեւ այս ընտրութեան պատճառով թաղացոյց մէջ կարծեաց անհամաձայնութիւն ծագած և առ այժմ ընտրութեան յետաձգումը եւ ներկայ առժամայ Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնավարութիւնը հարկ դատուած էր Պատրիարքարանի կողմէ, Ժողովը Պատրիարքական Փոխանորդ Սրբազանին յանձնեց քննել իրայ վիճակը և արդիւնքը յայտարարել, գարշելով մեանդամայն թէ՝ երբ կարելի է նոր ընտրութիւն կատարել։— Սամսոնի Բաղաքական ժողովը ի նոր ընտրուած և յայտարարուած ըլլալով, կատարուած ընտրութիւնը օրինաւոր դատուեցաւ և վաւերացուեցաւ։

—Կրօնական ժողովը իր վերջին նիստին մէջ նկատողութիւն առեր է Մուշեղ Բէշիկճեանի ամուսնական խնդիրը, որ օրական գրեթէ կը գտնուէր ատենի մը ի վեր։ Այս անգամ Բէշիկճեանի խնդրագիրը։ Ս. Կարողիկոսէն տրուած յանձնարարականի մը հետ, ժողովին ղրկուած էր։ որ որոշեց հարկ եղած բացատրութիւնները առնել Իզմիրի Կրօնական ժողովէն, անոր համաձայն տեղեկագիր մը պատրաստելով՝ Ս. Հայրապետին ղրկելու համար։

—Աղիամարի Տեղապահը Պատրիարքարանէն նեպատ խնդրած է Բաղճաղոյ վանքին վերանորոգութեան և Սպիտակ վանքին մէջ որքանոց մը հաստատելու համար։

—Սեւրէք կը գրէ թէ Սեբաստիոյ կուսակալութեան կիւրին գաւառակի չորս կամներէն Գարահիսար գիւղի Ս. Սարգիս եկեղեցիի նորոգութեան համար արտօնութիւն տրուած է կայս. կառավարութեան կողմէ, որ հաստատուած է կայս. Իրատէով։ Այդ նորոգութիւնը պիտի կատարուի Պատրիարքարանէն ղրկուած 20 ոսկի նպաստով և եկեղեցիին կալուածներուն հասոյթը եղող 8 ոսկիով։ Այս պատգամն հաստատուած է կայս. կառավարութեան կատարած քննութեամբ։ Նոյն թերթը կ'ուզենայ թէ սոյն եկեղեցիին նորոգութեան արտօնութիւն արտուած է պայմանով որ ոչ մէկէն բռնի մէջոցաւ դրամ չառնուի և կամ տարբեր կերպով ճնշում չգործադրուի։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Մ. Միքաէլեանէն յուղարկաւորութեան առթիւ փոխանակ ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս՝ Տիկին Մաքուհի Ց. Դընճեան 108 ղրշ., Տիկին Մանկի Տավուտեան 54։

Ա Զ Դ

Կիրակնօրեայ դասախօսութիւնք Բերայի Արիւնասունցիին մէջ

3 Յունիս 1901 ժամ 2-4½ (Ը. Ե.)

ԴԱՍԱԽՕՍՔ

1. Ռ. Հդ. Պերպերեան (Շարունակութիւն Հոգեբանական—մանկավարժական դասուց)։

2. Թղեաստիոս Հդ. Մուրատեան (Բնական գիտութեանց ուսուցումը)։ 2—3

Հեռագիր Այսօրուան

(Ամանս որ Քոնսթանթինոբլը)

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ, 12 յունիս.—Փրանց Եսէֆ կայսրը առաւոտն Բրակա ուղեւորեցաւ։ Ժողովրդական ստուար բազմութիւն մը համակրութեամբ ու «կեցցէ»ներով ողջունեց Ն. Վեհափառութիւնը, որուն կը հետեւէր Աւստրոյ նախարարապետ Պ. Ֆոն Բէյէր։ Դահլիճին անդամներէն Պ. Պ. Ռէյդէր ու Հարթէլ ալ Բրակա ուղեւորեցան։

ԲՐԱԿԱ.—Փրանց-Եսէֆի կայսրը հոս հասաւ իրիկուան ժամ 6ին։ Ընդունելութիւնը չատ խանդավառ եղաւ։ Բաղաքապետը երկրին երկու լեզուներով ողջունեց կայսրը և ճառը աւարտեց գերմաներէն։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ

ԶԷՌԻՆԻԷ.—Սեւ Լերան Նեղոյս իշխանը՝ նախարարապետ Պ. Բէթրովիչի հետ՝ այսօր, Անթիվարիի ճամբով, Հռոմ ուղեւորեցաւ։ Ներկայ գտնուելու Եալանա իշխանուհիին մկրտութեանը։

ՃԲԱՆՍԱ

ՀԱՎՐ.—Պատժական ատեանը երկուամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Բարտիզ անուն անձը որ մայիս 26ին նարինջ մը նետած էր Պ. Վալէֆ Ռուսոյի վրայ։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.— Երեսփ. ժողովը, այսօր, շարունակեց ազատքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Երեսփոխան Պ. Պարթիլայի, Երբեակ Զինակցութեան դէմ խօսելով, յիշեց թէ Պ. Բրինէթի (արտաքին գործոց նախարար) 1891ին հակառակ խօսած է դաշնակցութեանց քաղաքականութեան։ Երեսփոխան Պ. Պանին պաշտպանեց Երբեակ Զինակցութիւնը, որ ըստ խաղաղութիւնը ապահովացուցած է։ Նիստը վերջաց։

(Ամանս Նապոլոյ)

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 12 յունիս.— Այսօր, Բիւլէշէքի մէջ կատարուեցաւ Սբիւլէքի համար կանգնուած յիշատակարանին բացումը։ Երեսփ. ժողովին ատենապետ Պ. Տէշանէլ և նախարարապետ Պ. Վալդէք-Ռուսօ գլխաւորական ճառեր խօսեցան։ Ահագին բազմութիւն հաւաքուած էր։

—Սէրի նահանգային ժողովը, այսօր, ձեռնարկեց իր դիւանին կազմութեանը։ Ընկերվարական Պ. Վէյէր առանձնապէս ընտրուեցաւ։

—Պ. Բէրվիէ, այսօր, յօդուած մը հրատարակեց Ֆիկարօ մէջ, բողոքելով իր հրաժարեցուցման դէմ։

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ.—Փրանց Եսէֆ կայսրը Բրակա ուղեւորեցաւ։

ՌՈՒՍԻԱ

ՆԻԺ-ԵՈՐԲ.— Քանի մը օրէ ի վեր կը դիտուի թէ կարգ մը լրագիրներ, քաղաքականութեամբ զբաղողներէն ներշնչուած, պայքար մը կը մղեն, որպէս զի Պ. Մաք Քինլի բոլորովին գրաւէ Բուսան։

ՎԷՆԵՏԻԿԷԱ

ՆԻԺ-ԵՈՐԲ.— Հերոլտ կ'ըսէ թէ վենէզուէլայի կառավարութիւնը Գերմանիոյ հետ բանակցութեանց սկսած է՝ Մաքրբիթ կղզիէն նաւահանգիստ մը ծախելու համար, առանց խմցնելու Մ. Նահանգաց։

ՉԻՆՈՒ ԴԵՊՊԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ օտար դեսպաններու մեծ մասը կը մերժէ՝ չինական հատուցմանց խնդիրը Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին յանձնելու առաջարկութիւնը։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթա, Թիւնէլին բովը Մէրմէրպաշի փողոց, Իղէթ Բաշա խանի կից թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տրքումա և թաւշեայ գորգեր, «քէյշ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սդորներ, քորնիշներ, գեղեցիկ մուշամպներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, սիրոներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հատարակութեան չատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄԱՍԵԱՆ ՎԱՃԱՐՄՈՒՆԷՐՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՅՈՒՄ

Օսմ. Գոնսոլիտ Ցեուի Գ.	Օ. Ա.	97	—
Ամէնէն բարձր գին	»	97	—
Ամէնէն վար գին	»	26	39½
Բուսմէլի Երկաթ. գաց.	Ֆր.	152	—
Ամէնէն բարձր գին	»	112	12
Ամէնէն վար գին	»	111	75

ԹՈՒՐՔԻՈՅ 31 Մայիս

Օսմ. Գոնսոլիտ Ցեուի Գ.	Ֆ. Ս.	97	01
Բուսմէլի Երկաթուղի	Ֆր.	112	12
Ռամանէթ		—	—
Ռէգի		14	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Գալաթա Ֆէնէրալ Ոսեռ.		1	05
Սօս. Օթ. Շանմ է Վալէօռ		0	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Ֆրամուէլ բաժեր.		6	05
» Փուլլանա		195	—
» պարտաս.		180	—
Քարտաք Գ. Գալաթ		462	50
Քրանեվալ		89	—

ՓՈՒԱՆԱԿԴԷՐ

Լոնտոն ...	Ղրշ.	109	20
» » » չէք	»	110	10
Թարիզ » »	Ֆր.	23	02
» » » չէք	»	23	84
Գերլին ինտերնա չէք	Մարք	20	53
Վիեննա չէք	Ֆիրր.	21	79

ԴՐԱՄԱՆԻՐԻ ԸՆԴԱՑԿ

20 Ֆրանգնոց	Ղրշ.	[illegible]	20
Անգլիական սովր	»	[illegible]	
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		50	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.		14	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. փոյ.		24	50
Օսմանեան Գանքա		12	12
Ռուսական 1880		101	
Հելլենական 5 %		39	50
Մասնաբաժ.		64	—
Գուլկոյական 1855		83	50
Եգիպտէն իւնիֆիտ		105	37
Տօնինալ		104	—
Թրանսվալ		3	62
Այտրն երկաթուղի		13	—
Թոխատուհրան		25	370

ՓԱՐԻԶ, 12 Յունիս

Դրամ. Թանմ 3 %		101	02
» » 3½ %		101	47
Սօս. Գանք. սէրի Ե. } բաց.	Ֆր.	25	10
} փոյ.	»	25	15
» » » »	»		
» » » »	»	78	—
Օսմ. Կայս. Գանքա	Ֆր.	553	—
Զօնանդի	»	458	—
Բուսմէլի Երկաթուղի	»	113	—
Օսմ. Մարաստան	»	528	—
Սօս. Ռէգի	»	321	—
Ֆրիսանիէ Թիւրք 4 %		495	50
Լանդ Լիոնէ		1021	
Գատանական Շանմ		97	70
Գրանանան գազ	»	78	95
Գրանեվալ	»	91	25
Էնդ Լանտան գազ	»	25	225
Գրանեվալ	»	2	—

ՎԻԵՆՆԱ. 12 Յունիս

Գանան. Լանտանի վրայ	»	229	40
Բուսմէլի Երկաթուղի	»	166	—
Օսմ. Ռէգի	»	292	—

ԳԵՐԼԻՆ, 12 Յունիս

Գանգը	»	216	25
Բուսմէլի Երկաթուղի	»	110	30
Գանա. երկաթուղի	»	101	50
Գանա. Լանտանի վրայ 3 տար.	»	36	260

ՊՐՈՒՍԻԱ, 12 Յունիս

Օսմ. Գանա. սէրի Դ.		24	75
Բուսմէլի երկաթուղի		110	50

Tr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՏԱՓՈՒԹԻՒՆ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մանանհիւղ չունինք

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆիւլիէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին և նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, և լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈԳԹ. ՍՊԷՔՈՒԼԻՍ

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ԲԻՐԻԼԻ Ս. Ի. Ս. ՄԵԾԱՐՈՍ ԳՈՆԵԱՔԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՇԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պատիւ ունինք տեղեկացնելու Օսմանեան կայսրութեան մէջ գտնուած մեր բոլոր յաճախորդներուն, որ մեր ապրանաց վաճառման համար ընդհանուր գրասենեակ մը հաստատած ենք, անօրէնութիւնը յանձնելով մեր լիազօր ներկայացուցիչ Պ. Սթիլեանոս Սպեանիէն։ Հետեւաբար կը խնդրենք մեր պատուարժան յաճախորդներէն նշանակել վերոյիշեալ հասցէն, ուր յառաջիկային ապատարանքները պէտք է ըլլան։ Մեր արտադրութեանց ունեցած համբաւին և մեծ վաճառման հետեւանօք, կեղծերը խիստ շատ են, բայց դիւրին է խարդախութիւնը երեւան հանել, բաւական է որ գնողը պահպէ թուրքերէն, յունարէն և Ֆրանսերէն լեզուաւ պանդարանը որ կրկ կայս. պալատան քիմիագէտ Պ. Ս. Լ. Սինկրոսի կնիքը. պանդարանը էթիքէթին վրայէն կը սկսի, և քարսիլը չիին բարանը կը ծածկէ, և մեր ստորագրութիւնը կրող ուրիշ մէկ պանդարանով մը ծածկուած է։ Մինչեւայն պարագային չենք մատնար նաեւ յիշեցնելու մեր յաճախորդներուն որ մեր գործարանը միմիայն գոնեաք արտադրելու, մատակարարելու ունի։ 1—36

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԶԻԼԵՍԻՆ ԵՒ ԱՆՏՐԱԱՍ

Թիւ 23, Կալաթա, Սալաբանի դէմ

Երշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ։ Ղալաթիոյ և եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու բոլոր գործեր կը կատարէ։ Այնուայլ արժէքաթուղթեր կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծագոյն թէ փոքրագոյն։ Արեւելեան Բուսմէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան բo միաներ հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին։

Ամբողջ	7 ½	ղրուշ	
Կէս	5	»	
Քառորդ	3	»	

Նաեւ համաձայնած ըլլալով Իզմիրի պանդիսի արշեռուքց թարժարանին վիճակահանութեան ձեռնարկուներուն հետ, այդ վիճականերուն տոմսակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ	80	ղրուշ	
Կէս	40	»	
Քառորդ	20	»	
Մէկ ութերորդ	10	»	693

Քիմիական մեծ աշխատանոց
Տոր. Բ. Սինկրոսի
Քիմիագէտ Պիր. Սուլթանին

Թիւ 6460

Կը հաստատեմ թէ Թրէնդ սիկառ թուղթը պատրաստուած է վուշէ և թէ զերծ է առողջութեան վնասող նիւթերէ։ Հետեւաբար արժանի է որ յանձնարարուի ծխարտ գործածողներու։

Տոր. Բ. Սինկրոս
ՔԻՄԻԱԳԷՏ ՊԻՐ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

Ի Լ Ա Ն

ԽԱՉԻՆԷի ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի շահանէճ մուպայեա օլունաճագ 63000 գրեեէ ըրարմաչէթ մամը վէ 20000 գրեեէ դահիվէնին հաղրարանը 5ինճի սալը կիւնի գարարը եվէլի վէ 7ինճի բեչչէնպիկ կիւնիսէ եիւզաէ իւչ թէնզիլի պիլգապալ իհալէի գաթիեէսի իճրա օլունաճաղընան ելթաեա թալիպ օլանլարը՝ թէեէմնամի ագչէսինի վէ եա մուրեեպեր քէֆալէթնամեեի մուսթասրլէն եեմը մեղրիւրաէ նիհայիէթի սաաթ սօգուզա գատար խազինէյի ճէլիլեի մուչարիւլեահա կեմեերի իլան օլունուր։

30 մայիս 317 1—3

ԻԻՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագր

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 Ի՛Ն

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խան, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները իսկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մորթային հիւանդութիւնները։ Իր աղդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և հաղցկեղի դէմ, կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կեղերը (ulcères), պսպարները (ցիպան), բորբոքուն ուռերը, ուռոյցը (tumeur), մորթին դուրս տալը (éruption), խոյլը (սրանա), կուրծքի ցաւերը, ոտքի դառնալը, մէջքի ցաւը, վիզը բռնուիլը, յոդացաւը, մկնացուցը (tic), յոդակապերու ախտրութիւնը, կեղանկը (մաթիա), ճնշումները, ճաթռուտիները, հերուտուտիները, արիւնեղբութիւնը, ցուրտէն առաջ եկած ճաթռուտիները, վէրերը, ուռած եւ սեւածիր աչերը, մորթախտը, մատնաշուրջը, վարդակաի հետքերը, մորթային հետքերը։

Մորթի այս հրաշալի սպեղանին աչքի հիւանդութեանց և վէրերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մորթը։ Մէջտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. հերաթափութիւն (ատկզրաան), օձացու (երլանեղգ), որիճ (թէմբէյի) բորոտութիւն, վոտը այտուումներ, կսրմրութիւններ, ածելի վէրքեր եւն. եւն։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղ տուփին գինն է 3 շիլին 6 բէնս։ Այս սպեղանիին յանձնարարութիւն ընողները պէտք է դիմեն ցամաքային եւրոպայի միակ գործակալ Գ. Էմմընտ Բարուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիշլի թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 95-96։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՚Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ՆՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նանճի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուրճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ դարմանիչներու միջոցաւ ամենատարածուած ցաւերուն մէկ անգամէն կը լծնին. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամնաբոյժներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Դ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ ընդունին։

Մանօր.—Ցարաւ կարգ մանանեալ ՁՈՒՆԻՆԻՆ։։ 197

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատեսով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան տեղատեղը, Մեծ Մորքոփա 37 Ապահովագրութեանց հիւղեր ՀԻՐՆԷ.— ԿԵՍԱՆԴ.— ՈՍԱԳԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՄԴ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր.
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիոյ գործակալ (Գր. Սուլթան Մ-ուսան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖԻԼ ԲԷՌԲԷՆ 524

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷԻՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՄՏԱՏԵԱԼ ԻՏԱԼԻԱԿԱՆ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գլխաւոր Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ զործակալներ կը փնտռուին

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձը մեռը մ՚բան օգտակար ու յանձնարարած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութիւնէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարանները ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անաղարտ անտրաբեմամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Իւնիօն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Բասթիլիօն Բարիզ։

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լօռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ելիքսիր Միտին յոդնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու ստիպանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Մենդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միտիի պատրաստած այս ելիքսիր Միտին կողդուրիչ, զրդռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և դեղուններու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապրեցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գասպարեանի, Ֆիւշիքեանի, Մէշիքիի, Վենտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 21—52

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆունտ

Ցարկեան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսատու թոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բալիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԵՏՈՒԿԲՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գալաթա, Մէյտանճըք փողոց, Ալլէմտար խան։

Մթնորդներուն լաւ վարձատրութիւն տրուի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյտանէթի խան։

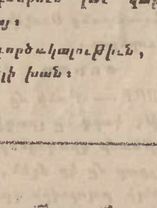

ԱՐԵՎ. ԼԻՍԱՅԷՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇԵՏԵՆԱՒԱՏԵՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիսբոնի և Քրիսթիի ԳԼԽ Գոնսալ ԷՆԻՆ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վերգոսիան	10500	Ցլամիան	3500
Զումենան	10500	Ինիրլիրի	3500
Գէորգիան	10500	Հարժ.ան	3000
Լանքասթրիան	9000	Գրիֆիթսի	3500
Ծիլասէլիա	9000	Գլասգոան	3500
Գոլամպեան	8000	Գէնիան	3500
Ճոցմեան	8000	Ճեռուլեան	3500
Զատրեան	8000	Գլասգոյն	3500
Ֆիրճինեան	8000	Լիսպոան	2000
Ծուլշենեան	3700	Մինեռ	300
Վալենտան	3700	Գոսոցա	300
Ցլամինեան	3700	Լիսպան	300
Ծոպեան	3500		

Ապրանքի սէրտիֆիքէ կը թողուի երբոնց տարեկան ապրանքը գոյութիւն փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար թոնց հրամանագրի դրեմ լրանալեն ժամանակին 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմեն՝ ԵՒԳԱՐ ԼԱՆՃՆԻԷՆ

Ղալաթիա, քարտէզին վրայ 400 հին տեղը մաքսատան

1900 Ի ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԷԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՏԱՆՕՔ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ

Ստացած է մեծ և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ՚ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՐ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Գալաթա, Պահեստ Գաբուս, Համիտիէ Ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՂ.—Իզմիր, Սելիվրի, Աֆիոն-Գարահիսարի ելնի մէջ։ 575

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԴԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գիներն համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասիկ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ՚առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն չնորհիւ, յառաջիկայի արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ՚ազդէ Տիեզերահռչակ նամբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով տիպար

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌՈՒՆԻՆ ԿԷՍԹԷ ՇՈՒԵՆԱՒՔ

Ընդհ. Հալ. Գ. Գալաս և Օսմանի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Սպանս	1069	Գոմս	1497	Գոզոս	1011	Մարս	724	Բօգարիս	420
Գէրմս	3607	Գանկս	2906	Գլասս	1695	Մարտենս	2272	Մարգս	1112
Գեմէլս	1541	Գրեսս	895	Հերս	775	Մարգարէս	3709	Տիրիս	1785
Գիրոնս	2377	Դիսս	4811	Հիսպանս	1581	Միրաս	3557	Միլիս	1128
Գասոնս	1322	Տանենս	937	Հիեռու	3720	Միս	1057	Նաէրս	1200
Գոլամիս	1264	Տուրս	2832	Հորատիս	3600	Մանդէլլս	1735	Բասոս	1528
Գրամս	1078	Տրարս	1712	Հուանէրդ	595	Մաւրիլս	3419	Թ. Ելիզան	1546
Գիլնս	341	Տինեսս	504	Թանս	2854	Նէրս	1083	Տօրիս	3337
Զրֆիալս	4431	Իրարս	2464	Իսաաս	5540	Օմիս	4100	Փոլէս	1470
Դէլրս	1671	Իլսօրսաս	1520	Ելիս	1080	Ոնեսորիս	4035	Քորքիս	487
Դալիրաս	1287	Իրգազ	1841	Գիէս	1053	Ոլդսնաս	1535	Ուլսթին	2429
Գասէս	1244	Ցիս	954	Գոլրիս	2207	Բոլէրս	1687	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ցինլսնս	1328	Գոմս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1252
Զիրգաս	2729	Ցիսմինիս	849	Լէս	1058	Բիրլիս	2239	Զոլինուէնս	2396
Ինէրս	1834	Ցրանչիսրս	4582	Լէրանգս	2272	Ռինսլաս	1883	Եէս	1250
Գլիս	2397	Նալիէս	3060	Լիվրիս	1642	Ռոլս	1613	Զէրս	1200
Գոլորսաս	4235	Նիգանս	1248	Լորենս	3191	Ռոմէս	1789		

Ուրաթիս չոգենաւը, նաւապետ Փրը, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հաս կը սպասուի մարտս 13ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԴ ԲՐՅՕ

Թիւ 22—24, Գիւրիւք Մեյրէք խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան հրաշեւեկութիւնք

29 11 Օսէտա մեռ ելեւ յետ միջօրէի։
30 12 Նոսիթ, Հիշէ, Հարկատանդիա մեռ 10ին միջօրէին ուղղ (Հարկատանդիա - լով Հանդարտեցիս. Բարձ-Բաղա - ցիս, Գիշերն ու Գիշեր).
Ե. 31 13 Օսէտա մեռ 10ին միջօրէէն առաջ։
Ե. 31 13 Նէնիսալու, Մրենով, Գոսոան, Ցաւաւ, Ինքնասէր, Ջրատիրան, Քիզլ ու Բաղաւ մեռ 4ին յետ միջօրէի։
Շաբ 1 14 Օսէտա մեռ 4ին յետ միջօրէի։ Ֆ.

ՏՐԱՊԵԶԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԷՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԷՆ

Ն ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԴ.

ԵՐԱՍՈՒԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ցունէր 16ին Լա Կոլ, Ե պատորիանէն։
» 18ին Միսկրէի, Մարսիլիայէն։
» 24ին Անգադոլի, Անասոյ, Եգիպտէն
» 16ին Հայկան, Անվերսէն։

ՄԱՍԱՆՈՒԱՆ

Ցունէր 17ին Լա Կոլ, ուղ. Մարսիլիա։
» 19ին Միսկրէի, Սամսուն, Տրապիզոն և Գաթալա։
» 25ին Անգադոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Բանաւոր ուղղեալ Բարքէի համար.

Ճանապարհի կարգը 345 ֆրանք. Ն.կարգ՝ 175 ֆրանք. Ցեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Գալաթի փողոց։ 516 Թ. ՔԷՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ՔՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ամէն ուրբաթ նիւյորք կը ելնէ Լիվերպուլ։

Ելեւմտեալ ԳԻՆ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5593
Սաքսոնիա	18900	Գանգէսիա	4541
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Գամանիա	12950	Բալտիա	2945
Սուլիանիա	8345	Թիրիա	1938
Ուսկրիա	8128	Սիբերիա	1935
Էնթրուրիա	8120	Սամարիա	1355
Սէրվիա	7392	Գլէգգօ	2131
Ալբանիա	7269	Հերոսլրդ	1614

Դիմել առ ՀՕԼԻ և ՍԻՆԷՐ

Joly et Seager

Մէյտանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա. Գաբա Պազարճիք փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՀՈՒԴԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ։ Գլասգոյ։ Մէնչեսթրի և Ամ. Մեծ Փլիս բոնով լրացեալ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բոմբէյ	3000	Բրազ	2100
Անգլիա	3000	Նէրթիս	3805
Բէլգրէյ	3000	Գոտլանդ	3250
Գեռմանիա	3000	Բէլգ	2250
Ֆրանս	3000	Գէրմանիա	2000
Գոմանիի	3000	Գասպարեան	1500
Սոպրանիա	2000	Հայաստան	1200

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻՐՕԼ և ԸՆԿ.

Գալաթա խան

ՀԷՆՐԻ ՄՕՍ և ԸՆԿ.

194 31, Հէյմ Սպրեյ Լիվրաս

Գլխաւոր գործակալ ՊԷՐԻՇ ԲՈՒՅՈՒՏԵԱՆ